

DARBININKAS

Vol. LXXIV, Nr. 42

Lapkričio - November 3, 1989 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

NYT spalio 22 paskelbė vedamąjį, kuriame teigiama, kad valst. sekretorius James A. Baker yra pareiškęs Sov. S-gos užs. reik. ministeriui Šavarnadze, kad, Sov. S-gai panaudojus karinę jėgą prieš Baltijos valstybes, bus pakenkta atšlyntiems santykiams tarp JAV ir Sov. S-gos. Tuo metu taip pat buvęs pabrėžtas JAV įsipareigojimas dėl Baltijos valstybių laisvo apsisprendimo, nepaminint ar tai reiškia galimą nepriklausomybę.

Rytų Vokietijos valstybės ir partijos vadas Erich Honecker dėl sveikatos ir ten vykusio gyventojų bėgimo į Vakarų Vokietiją pasitraukė iš pareigų. Partija jo įpėdiniu parinko jo patikėtinį Egon Krenz.

Rytų Vokietijos vadovybei pasikeitęs, didžiuosiuose miestuose, kaip Rytų Berlyne, Leipzige ir Dresdene vyko milžiniškos už didesnes laisves, demokratiją ir opozicinių partijų įteisinimą.

Prezidentas George Bush, kalbėdamas po Rytų Vokietijoj įvykusių demonstracijų, pareiškė, kad jis nesirūpina, kaip kad daro kai kurie Europos vadai, Vokietijų susivienijimo galimumu ir pranašavo didelius pasikeitimus Vokietijų erdvėje dar šios dekadės metu. Pagal jį Rytų Vokietijos vadas Egon Krenz negalės pasukti laikrodžio atgal. Prezidentas yra įsitikinęs, kad Vakarų Vokietija nesieks pasidaryti neutralia valstybe. Jis taip pat pareiškė, kad JAV neisiims Vokietijų sujungimo proceso skubinti.

Izraelio min. pirmininkas Yitshak Shamir formaliai atmetė Egipto prezidento pasiūlytą planą palestiniečių atstovam derybom su Izraeliu išrinkti, nors ir mano, kad dėl to gali pablogėti santykiai su JAV.

Vengrijos parlamentas priėmė eilę konstitucijos papildymų, išvaduojančių Vengriją nuo stalinistinių elementų. Pagal priimtus papildymus Vengrija bus nepriklausoma demokratinė ir konstitucinė respublika, sujungianti buržuazinės demokratijos ir demokratinio socializmo vertybes.

J. T. Saugumo tarybos neuolatiniais nariais buvo išrinkta Kuba, Rumunija ir Pietų Jemenas.

Izraelio kariai įsiveržė į J. T. maisto sandėlių palestiniečiams ir areštavo tris J. T. pareigūnus.

Komunistų partijos organo Pravda redaktorius Viktor G. Afanasjev, užsilikęs dar nuo Brežnevo laikų, buvo atleistas iš pareigų. Jo vieton buvo paskirtas Ivan T. Frolov.

Britanija ir Argentina nutarė pasikeisti konsulatais ir atidaryti susisiekimą oru ir jūrom.

JAV Atstovų Rūmai priėmė įstatymą, suteikiantį Lenkijai ir Vengrijai 837.5 mil. dol. ūkinės paramos per 3 metus.

Sov. S-ga, dešimtmečius tikinusi pasaulį, kad ji neturinti jokių Švedijos diplomato Raoul Wallenberg sulaikymo įrodymų, dabar ten atvykusiai jo seseriai įteikė 1945 m. vasario 6 pažymėjimą, kad Wallenberg yra laikomas karo belaisviu Lubiankos kalėjime.

KAS KĄ APGAUDINĖJA IR VILIOJA

— Stebime Amerikos ir Sovietų Sąjungos santykius —

JAV Valstybės sekretorius James Baker per kelis viešus pareiškimus pasirodė gana nesimpatingas Pabaltiečių laisvės reikalams. Jam atrodo, kad svarbiau išlaikyti Gorbačiova valdžioje, netgi išlaisvinti sovietų okupuotus kraštus.

Spalio 16 Baker svarbioje kalboje pabrėžė, kad dabar yra istorinė proga pataisyti JAV ir Sovietų Sąjungos santykius ilgiems laikams. Jis siūlė įvairiais būdais padėti sovietams, pirmoje eilėje

IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS

— Nida. Čia neseniai buvo suvažiavę per šimtą gamtos apsaugos darbuotojų ir nutarė steigti aplinkos apsaugos darbuotojų sąjungą. Išrinktas organizacinis komitetas.

— Pirmoji golfo aikštė Lietuvoje bus įrengta 1991 m. prie Trakų. Šiomet įsikūrė jau ir Vilniaus golfo federacija.

— Per vieną savaitę rugsėjo mėnesį Lietuvoje įvyko 127 automobilių nelaimės: žuvo 26 žmonės, 133 sužeisti. Tuo pačiu metu įvyko 48 gaisrai: sudegė 4 automobiliai, 7 namai, 17 ūkinių pastatų, 14 įvairių ir 3 daržinės. Taip pat įvyko 290 nusikaltimų: iš jų 5 nužudymai, 4 sužalojimai, 3 plėšimai, ir 217 įvairios vagystės.

ČERNOBYLY VĖL EVAKUACIJA

Praejo trys su puse metų, kai įvyko didžioji branduolinė nelaimė Černobilyje, Ukrainoje, netoli Kievo. Tada buvo daug gyventojų iškelta, nes susidarė pavojus gyvybei ir žmonių sveikatai.

Dabar vėl buvo pranešta, kad tūkstančiams šeimų vėl reikės išsikelti iš aplinkinių kaimelių. Tūkstančiai žmonių serga nepagydomomis ligomis. Dar 37 kaimeliai bus evakuoti. Žmonės ten negali valgyti savo užsiaugintų daržovių, nes jos apnuodytos. Upės pilnos žuvų, bet jų valgyti negali — visos paliestos radiacijos.

Valdžia turi uždaryti esančius kaimus aplink Gomelį, Mogilevą. Sovietų vyriausybei evakuacija vėl kainuos kelis bilijonus rublių.

Taip pat radiacijos paliesta ir Lietuva. Atvykę žmonės prieš kelias savaites, pasakoja kad ir jie negali gerti pieno, jis paliestas radiacijos. Soduose pilna vaisių, bet niekas jų nevalgo, nes bijosi. Leningrado apylinkės gyventojai taip pat įspėti, kad nevalgytų grybų, daržovių, vaisių, nes jie nuodingi, paliesti radiacijos.

Prezidentas Gorbačiovas tarėsi su vyresniaisiais kariuomenės vadais dėl ginkluotose pajėgose augančio nepasitenkinimo karių gyvenimo sąlygom. Grupė buvusių ir dabartinių gynybos ministerijos karininkų sudarė organizaciją "Skydą", kurios tikslas bus kovoti už geresnes gyvenimo sąlygas ir politines laisves kariuomenėje. Ši grupė taip pat reikalauja sukurti kariuomenėje nepriklausomą uni-

atsigauti ekonomiškai.

Mum įdomi ta vieta, kur jis kalbėjo apie Pabaltijo kraštus. Jis perspėjo rytų Europos kraštus ir Pabaltijo respublikų gyventojus, kurie siekia gauti daugiau laisvės. Jis sako, kad toks laisvės siekimas būtų palaipsnis procesas. Ir Rytų europiečiai ir pabaltiečiai turi suprasti, kalbėjo Bakeris, — nei jie, nei Gorbačiovas, nei JAV neturės naudoti, jei laisvės siekimo išdavoje Maskva panaudos jėgą ir smurtą laisvės judėjimui užgniaužti.

Tokią Baker poziciją parėmė ir New York Times dienraščio 21 dienos vedamasis, paskirtas Pabaltijo klausimams analizuoti. Esmėje NY Times pritarė Washingtono politikai — remti pastovų taikingą progresą Baltijos valstybėm nepriklausomybę gauti. Laikraštis sako, kad ir pabaltiečių vadai supranta, jog šis yra realus kelias ir yra pasiryžę jį pasirinkti. Klausimas tik yra, ar eilinis piliečiai tokią kelią pasirinks.

Bendrai paėmus, šis vedamasis yra reikšmingas todėl, kad jis pristato Pabaltijo valstybių klausimą kaip rimtą politinę problemą, kuri gali stipriai paveikti JAV ir Sovietų Sąjungos santykius. Lietuva, Latvija, Estija — tai ne kokios religinės sektos ar menkos tautinės mažumos So-

vietinėje imperijoje, bet realios valstybės, jėga prijungtos prie Tarybų Sąjungos. Ir dabar yra klausimas — kaip greitai ir koku būdu jos galės iš tos Sąjungos išėiti. Nuo šios dilemos išrisimo didėle dalimi priklauso ir JAV ir Sovietų Sąjungos santykiai.

Laikraštis iškelia Maskvos pastangas surusinti tuos kraštus ir surakinti juos ekonomiškai. Šiame vedamajame paminėti keli faktai, į kuriuos verta atkreipti dėmesį. Būtent, — neseniai vykusiuose pokalbiuose tarp Baker ir Shevernadze, Bakeris pareiškė, kad jei Maskva naudotų jėgą Pabaltije, tai santykiai tarp Maskvos ir Washingtono pablogės. Maskva tikrai nenorės gądinti santykių su Washingtonu. Bakeris taip pat pabrėžė Amerikos politiką — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje remti laisvo apsisprendimo teisę, tačiau neminėdamas, kad tas vestų tuos kraštus į nepriklausomybę. Atrodo, kad Maskva tokią JAV politikai nesipriešina.

New York Times neabejoja, kad ateinančiuose rinkimuose laimės tautinės grupės, kaip Sąjūdis, tačiau pagal New York Times — Pabaltijo prekyba pirmoje eilėje orientuosis į Rytus, ne į Vakarus ir dar kelerius metus negalės tvarkytis nepriklausomai ekonominiame plotmeje.



Lietuvių sportininkų pagerbime Kaune, kai ten buvo paminėta 50 metų, kaip Lietuva pasidarė Europos krepšinio meistrė. Nuotr. V. Kapočias

SVARBŪS SVEČIAI IŠ OKUP. LIETUVOS

V. PETKUS, A. TERLECKAS, A. BURACAS IR J. MUGEVIČIUS JAU AMERIKOJE

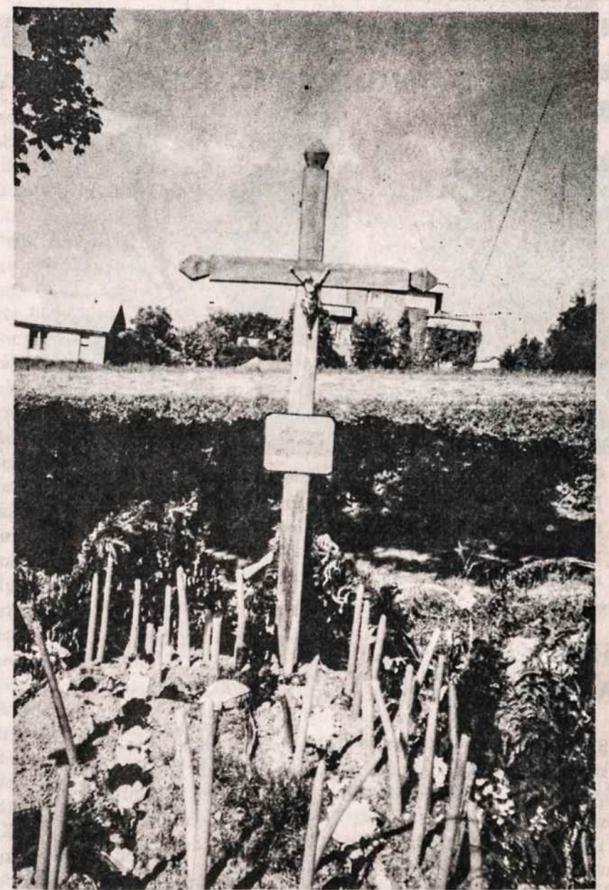
Viktoras Petkus, Antanas Terleckas, Antanas Buračas ir Jonas Mugevičius atvyko į Ameriką iš okupuotos Lietuvos dalyvauti Amerikos Lietuvių XI kongrese Los Angeles ir VLIKO Seime Baltimorėje, lapkričio 3-5 dienomis.

V. Petkus yra Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas. Iš pirmosios Lietuvos Helsinkio grupės gyvi yra likę tik V. Petkus ir Tomas Venclova. Kai Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo komisija buvo pasiūliusi Helsinkio grupės Sovietų Sąjungoje kandidatėmis Nobelio taikos premijai, V. Petkus buvo išrinktas lietuvių atstovu.

A. Terleckas yra Lietuvos Laisvės Lygos pirmininkas ir kūrėjas. Tai drąsus bekompro-

misinis kovotojas dėl Lietuvos nepriklausomybės. Jis yra iškalbėjęs apie 17 metų Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. 1975 m. jis parašė pareiškimą J. V. Andropovui, tuometiniam KGB vadovui, pavadintą "Gerbkit mano teises" ir kaip atpildą gavo vėl nemokamą kelionę į Sibirą. Baigęs ekonominius ir istorinius mokslus, jis turėjo tolimąjį savo "akademinią išsilavinimą" tęsti kalėjimuose. A. Terleckas ir V. Petkus buvo iš kalėjimo paleisti 1988 m. ir grįžę į tėvynę, tuoj vėl įsijungė į aktyvią Lietuvos laisvinimo kovą.

A. Buračas, ekonomistas, Sovietų Sąjungos liaudies deputatas atstovaujantis Lietuvą, Lietuvos Sąjūdžio Tarybos narys ir



Aluntoje pastatytas kryžius stalinizmo aukoms atminti. Birželio 14 šioje vietoje buvo palaidoti 16-kos partizanų palikai.

VENGRIJA VĖL NEPRIKLAUSOMA

Praeitą savaitę visas laisvas pasaulis džiaugėsi, kad Vengrija vėl nepriklausoma. Jos sostinėje Budapešte, varpam skambant, buvo pakelta senoji Vengrijos vėliava ir iš valstybės rūmų balkonų prezidento pareigas einančio buvo paskelbta, kad Vengrija vėl nepriklausoma demokratinė ir konstitucinė respublika. Susirinkusi žmonių minia plojo ir iš džiaugsmo verkė, kad pagaliau

nusimesta Sovietų Sąjungos priemesto jungo — komunistinės sistemos. Tai paskelbta tą dieną, kai 1956 prasiėjo Vengrijos sukilimas prieš Sovietų Sąjungą. Sukilimas Raudonosios Armijos buvo žiauriai numalšintas.

Vengrijos parlamentas spalio 18 nubalsavo, kad panaikinama vienos partijos sistema ir sukuriama demokratinė sistema. Tada ir komunistų partija pakeitė savo pavadinimą. Laisvi rinkimai bus vykdomi ateinančią vasarą. Dabar organizuojasi partijos, rengiami konstitucijos projektai.

Džiaugiasi ir lietuviai, kad Vengrija žingsnis po žingsnio pasiekė nepriklausomybę. Lietuvos respublikos ir Vengrijos santykiai buvo draugiški. Istoriniais laikais tie ryšiai buvo dar glaudesni, nes Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius kartą buvo vengras — Steponas Batoras, įkūręs Vilniaus universitetą.

Ir dabar Budapešte veikia lietuvių-vengrų draugija, buvo įsteigta, kuri rūpinosi plėsti kultūrinius ryšius tarp abiejų kraštų.

KALĖDOS SUGRĮŽTA Į LIETUVĄ

Kalėdos šventės Lietuvoje buvo uždraustos. Žmonės turėjo dirbti, tik vakare savo šeimoms tarpe galėjo jas švęsti.

Dabar AP žinių agentūra praneša, kad beveik po penkių dešimtmečių, kai ateitinė vyriausybė buvo uždraudusi švęsti Kalėdas, šiais metais jos vėl grįžta į Lietuvą.

Tasas praneša, jog gruodžio 25-toji, Lietuvos parlamento nutarimu, dabar bus valstybinė šventė. "Tai yra pirmas kartas Sovietų Lietuvoje, kad religinė šventė būtų legaliai leista švęsti" — kalbėjo taip Liudvikas Sabutis, Aukščiausios Tarybos narys.

JŲ KELIONĖS MARŠRUTAS

Iš Lietuvos atvykę svečiai Viktoras Petkus ir Antanas Terleckas vyko į Chicago spalio 26 d. padarė visuomenei pranešimus spalio 27-28 dienomis. Jonas Mugevičius ir Antanas Buračas vyks į New Yorką.

Washingtono jiems yra rengiami pasimatymai su Kongreso, valdžios ir spaudos atstovais.

(Elta)



Prof. Vaidotas Antanaitis, Sąjūdžio seimo tarybos narys bei liaudies deputatas, kairėje, rugsėjo 27 lankėsi Washingtono, toliau į dešinę — Asta Connors, Lietuvos Bendruomenės skyriaus vedėja Washingtono ir Valstybės departamento pareigūnas Pabnaltijo reikalams John Zeroli. Nuotr. A. Pakštienės

ROMOJE PASISAKYTA PRIEŠ MARKSISTINĘ IDEOLOGIJĄ

Romoje spalio mėn. viduryje vyko Italijos Helsinkio grupės ir Romos provincijos surengtas seminaras tema: "Sovietų Sąjungos pavergtos tautos dabartinės tautybių krizės akivaizdoje". Seminarą dalyvavo liaudies fronto bei kitų laisvės sąjūdžių veikėjai iš Estijos, Latvijos, Lietuvos, Gruzijos, Moldavijos bei Krymo totorių atstovai.

Seminare dalyvaujantis buvęs ilgametis sąžinės kalnys kun. Alfonsas Svarinskas susitikimo dalyviams kalbėjo apie Lietuvos pokario metais vykusį rezistencinį pasipriešinimą, kurio metu kovoje su okupacine sovietų armija žuvo 25 tūkst. Lietuvos partizanų. Kun. Svarinskas taip pat paragino Vakarų Kraštus labiau paremti Sovietų Sąjungoje besireiškiančius įvairius laisvės sąjūdžius, o derybose su sovietine valdžia nenublaizdžiant pavergtų tautų nenaudai.

Seminaro dalyviai vieningai pažymėjo, jog dabartiniame Sovietų Sąjungos pavergtų tautų atgimimo laikotarpyje, vis drąsiau yra atmetama ir marksistinė — lenininė ideologija. Šį marksizmo atmetimą, dauguma seminaro dalyvių aiškina tuo, kad marksistinė ideologija pavergtoms tautoms buvo prievarta brukama tolygiai su kalbų slopinimu ir kitomis nutautinimo priemonėmis. Del to — pažymėjo seminaro dalyviai — marksizmas pavergtų tautų sąmonėje yra sutapatinamas su rusifikacija.

Kalbėjo ir dr. Vytautas Skuodis.

Savaitės įvykiai

Lenkijos komunistų partija įspėjo Solidarumo vyriausybę, kad ji neturinti mandato įvesti krašte laisvos rinkos ūkinę sistemą.

— V. Vokietijos kancleris Helmut Kohl, prieš išvykdamas vizito į Lenkiją, pareiškė, kad V. Vokietija neturi jokių teritorinių reikalavimų Lenkijai.

Sov. S-gos kariuomenės dalies vadas gen. ltn. Matvai K. Šepočnikov buvo atleistas iš pareigų ir pašalintas iš partijos už tai, kad 1962 m., malšinant Nevočerkaške kilusias riaušes, atsisakė duoti įsakymą kariuomenei šauti į riaušininikus. Vadovybę perėmus kitam, buvo nušauta 26 žmonės.

Libano įvairios grupės, posėdžiavusios Saudo Arabijoje, susitarė dėl naujos konstitucijos projekto, suteikiančio didesnę galią gyventojų daugumą sudarantiems mahometonam ir pripažįstantiems Sirijos vaidmenį Libane. Pagal projektą krašto prezidentu bus krikščionis maronitas, ministeriu pirmininku — mahometonas, ministrų kabinetas ir parlamentas bus pasidalintas lygiom. Sirijos kariuomenė per 2 m. turi būti sutelkta Bekas slėny.

TREČIA KARTA BLOKuoja VIZĄ

(New Yorkas, 1989 spalio 27. LIC) Spalio 19 d. TSRS ambasados atstovas painformavo Lietuvos Informacijos Centro vedėją Gintę Damušytę, kad Maskva įsakiusi jai neišduoti vizos į Lietuvą. Tai trečias kartas vienerių metų bėgyje: TSRS ambasada atmetė jos prašymus vykti į Lietuvą Sąjūdžio kvietimu 1988 m. lapkričio mėn. ir 1989 m. vasario mėn. Damušytė buvo numaciusi važiuoti į Lietuvą š. m. lapkričio mėn. privačiu iškvietimu.

New Yorko senatoriaus Daniel P. Moynihan įstaigai pasiteiravus apie tai, TSRS ambasada teigė, kad čia yra "vidaus reikalas" ir atsisakė nurodyti, kodėl Damušytės viza yra pakartotinai blokuojama. Šį veiksmą protestuoja kiti JAV Kongreso nariai, Helsinkio komisija ir Valstybės departamentas. (LIC)



Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis koncertuoja Vasario 16 gimnazijoje Tautos šventės minėjime rugsėjo 8 d. Pirmas iš dešinės ansamblio vadovas V. Aleksandravičius. Nuotr. M. Šmitienės

ĮVYKIAI SOVIETIJOJE

Maskvoje paskelbta, kad per praėjusius 20 mėnesius tarp nacionalinių konfliktų dėka įvairiose Sovietų Sąjungos vietose žuvo 300 žmonių ir 5260 buvo sužeisti. Be to, 360 tūkstančių buvo priversti palikti savo gyventas vietas ir bėgti, kad išgelbėtų savo gyvybę. Daugiausia tai armėnai, meschai, azerbaniečiai. Šiuos duomenis paskelbė sovietų kariuomenės vadas generolas Jury Šatalin.

Sovietų Sąjungos valstybinis bankas pranešė, jog nuo lapkričio 1 d. sovietų piliečiai, vykstantys į užsienį asmeniniais reikalais ar komandiruotės, keisdami rublius į dolerius, turės mokėti po 6 rublius 26 kapeikas už vieną dolerį. Tačiau dar neaišku, kaip bus keičiami doleriai į rublius. Nejaugi liks po senovei — 62 kapeikos už vieną dolerį?

Spalio 5 į Suomiją atvykus su oficialiu vizitu sovietų prezidentui M. Gorbačioviui, šimtai žmonių surengė demonstraciją prie prezidento rūmų Helsinkyje. Daugiausia protestavo išeiviai iš Karelijos ir kitų Suomijos sričių, kurias 1940 m. okupavo Sovietų Sąjunga. Demonstrantai reikalavo tuoj grąžinti neteisėtai atplėstas teritorijas.

Sovietų Sąjungos parlamentas — Aukščiausioji Taryba patvirtino naujų rinkimų įstatymą, pagal kurį nei KPSS, nei kitos taip vadinamos visuomeninės organizacijos daugiau negalės turėti garantuotų vietų įstatymų leidžiamuose ir vykdomuosiuose organuose. Visi deputatai bus renkami tiesioginiu balsavimu. Tokiam įstatymui labai priešinosi Gorbačiovas ir kiti politbiuro vadai, nes tai yra stiprus smūgis Kremliaus partinei diktatūrai.

Spalio 13 Gorbačiovas, susišaukęs visų svarbiausių sovietinių laikraščių ir žurnalų redaktorių, griežtai juos perspėjo, kad "glasnost turi ribą, kurią peržengti niekam nebus leista". Pagrindiniu kritikos objektu buvo populiarus savaitraščio

Argumentų į fakty redaktorių Vladislav Starikovas. Šiame savaitraštyje buvo paskelbti visuomenės tyrimo faktai, kad tokie progresyvūs Aukščiausios Tarybos deputatai kaip Sacharovas, Smeliovas ir Afanasjevas, yra žymiai populiariausi negu pats Gorbačiovas ir kiti partiniai vadai. Dėl to Gorbačiovas ir kalbėjo pikta, net isteriškai.

Spalio 20 buvo pašalintas vyriausias Sovietų Sąjungos komunistų oficiozo Pravdos redaktorių Viktor Afanasjevas. Jo vieton paskirtas Ivan Frolev, kurį globoja pats Gorbačiovas. Jis buvo Komunist žurnalo redaktorių. Jis laikomas Gorbačiovo patarėju visuose svarbiuose reikaluose. Be to, juodu yra seni bičiuliai, kartu mokėsi universitete. Frolov studijavo viename fakultete su Gorbačiovo žmona Raisa. Tokiu pakeitimu Gorbačiovas stiprina savo valdžią.

Maskvoje neseniai apsilankė Nina Lahergren ir Gajfon Dardel, kurie yra švedų diplomato Raul Walenbergo giminaičiai. Šis diplomatas yra paslaptinai dingęs Sovietų Sąjungoje. Antrojo pasaulinio karo metu jis dirbo švedų pasiuntinybėje Budapešte ir nuo nacių išgelbėjo tūkstančius žydų. Vengrijos sostinę užėmus Raudonajai armijai, jis buvo KGB areštuotas. Nors sovietų valdžia ir teigia, kad jis mirė Liubiankos kalėjime 1947 m. nuo širdies priepuolio, tačiau yra daug liudininkų, kurie jį matė gyvą iki 1980-jų metų Vladimiro centriniame kalėjime ir kituose konclageriuose. Tą patį tvirtina ir akademikas Sacharovas. Tačiau sovietų valdžia atkakliai teigia savo, jog Walenberg mirė ir yra palaidotas šalia vieno uždarytų Maskvos vienuolynų. Giminėms parodė ir mirties pažymėjimus, keletą asmeninių daiktų, kurie išliko KGB archyvuose.

Spalio 20 Prahoje buvo areštuota didelė grupė žmogaus teisių gynėjų. Jų tarpe ir Irže Gack, kuris 1968 metais, Prahos pavasario metu, buvo Čekoslovakijos užsienio reikalų ministras. Milicija ir saugumo agentai netikėtai užpuolė patalpas, kur vyko žmogaus teisių seminaras, ir visus suėmė.

(Pasinaudodamas žinių agentūrų pranešimais, parengė Valdas Anelauskas.)

— Sąjunginėje tapybos parodoje, kuri buvo Maskvoje, dalyvavo 9 Lietuvos dailininkai: V. Antanavičius, A. Gudaitis, A. Kuras, V. Kisorauskas, H. Natulevičius, A. Savickas, Š. Sauka, A. Šaltenis, H. Vaitekūnas, eksponavę po 3 darbus. Jų, kaip ir Latvijos, Estijos dailininkų, kolekcijos sulaukė dėmesio ir palankiausio įvertinimo. TSRS dailininkų sąjungos pirmas premijas pelnė A. Gudaitis ("Marija su rudu katinu", "Paukščiai narvelyje II", abu 1986, "Dvi moterys ir vaikai", 1983) bei A. Savickas ("Senatvėje, I, II, III", 1986-1988). Grand prix atitiko latvių tapytojui E. Grubei, o iš estų II premija paskirta O. Subiui.

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS KONGRESAS

Kaip praneša užsienio spaudos agentūros, Lietuvos komunistų partijos centro komitetas spalio 13 įvykusiame posėdyje nusprendė gruodžio 19 sušaukti kompartijos kongresą Vilniuje, kuriame bus svarstoma naujoji partijos programa ir statutai.

Užsienio spaudos agentūros pastebi, kad pagal naująją veiklos programą, Lietuvos komunistų partija numato tapti politine jėga, veikiančia už teisiniu nepriklausomos Lietuvos valstybės

atkūrimą. Pati Lietuvos komunistų partija, rašo agentūros, yra taip pat pasiryžusi pasiskelbti nepriklausoma nuo visasąjunginės komunistų partijos. Spaudos agentūros atkreipia dėmesį, kad Lietuvos komunistų partija nusprendė sušaukti savąjį kongresą gruodžio mėnesį, neatsižvelgdama į pakartotinus Maskvos ir paties Gorbačiovo įspėjimus kongresą atidėti vėlesniam laikui.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisinuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Fbrest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvių pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžilūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

QUEENS COLLISION. KRIS-DEE CORP. D/B/A. Expert auto body works. Ducco Painting, Welding, Frames straightened. Fiber glass work, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. John R. Chicavich. 718 441 - 6666. 24 Hours towing 718 657 - 3086.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys 217 - 25 54th Ave. Bayside, N.Y. 11364, Tel. 718 - 229 - 9134 arba 718 - 428 - 4552.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamento, išnuomavimai, kondominijų reikalai. Turį leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoračio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviams, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — 2 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI J VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

I LIETUVĄ

MOKĖTI ĖALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BL./D.
BROOKLYN, N.Y. 11207Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Ateinantieji metai — lietuvių kalbos metai

Spalio 26 Vilniaus radijas paskelbė žinią, kad ateinančius metus skiria lietuvių kalbai ir juos pavadina — lietuvių kalbos metai.

Kodėl dabar gi skiriamas, ypatingas dėmesys lietuvių kalbai? Rodos, turėtų viskas normaliai vystytis, turėtų kalba tobulėti, švarėti. Bet taip nėra.

Kai Lietuvos respublika buvo jėga okupuota ir jėga įjungta į Sovietų Sąjungą, lietuvių kalbai buvo primesta daugybė svetimybų, tokių dalykų, prie kurių ji normaliai gyvendama nebūtų priėjusi. Okupantai kalba norėjo susovietinti, kiek galima surusinti, primesti jai daugybę svetimų žodžių, paimtų iš kitų kalbų, daugiausia iš anglų kalbos. Dėl to niekas nesivaržė, nesirūpino, taip ir atsirado tokių žargonų, kad Amerikos lietuviui sunku net kartais suprasti, ką tai reiškia.

Palietė ir žodžių darybą. Rusų kalba pakelia daugiašaknius žodžius, o lietuvių kalba nemėgsta, kad žodžiai būtų sudaryti iš keleto šaknų. Atsirado kolūkiai, agitpropai, kompartijos ir t.t.

Buvo laikai, kai viską norėjo surusinti, kai vaikų darželyje jau mokėrusių kalbą. Lietuvių kalba turėjo būti antrinė kalba, taip sau, nereikalinga nei mokslui, nei literatūrai.

Atgimimo Sąjūdis kalbą įteisino, ją padarė pirmąją respublikos kalbą. Privalo ją išmokyti visi kas nori Lietuvoje gyventi ir dirbti. Suskato mokyti rusai, nes Lietuvoje geresnis gyvenimas, ir jie nenori grįžti į Rusiją. Mokysis ir kitos tautybės, kad įsisteiktų valdžiai, kad galėtų užsidirbti duoną.

Prasidėjus tokiam Sąjūdžiui, reikia daugiau dėmesio skirti ir lietuvių kalbai. Istorijos bėgyje buvo visokių amžių, ir net labai

tamsių, pav., 18 amžius, kai lietuvių kalba buvo pilna barbarizmų. Ir niekas tada nesuprato, kad taip negalima kalbėti, kad reikia kalbą apvalyti, prižiūrėti.

Prancūzai 17 amžiaus pradžioje įkūrė vadinamąją mokslo akademiją, kad prižiūrėtų kalbą. Todėl prancūzų kalba ir pasidarė sklandi, taisyklinga, apvalyta nuo visokių šiukšlių.

Lietuviai tik 1907 metais sušaukė pirmąjį kalbininkų pasitarimą. Tada jie ir apvalė kalbą, iššlavė tokius žodžius kaip čierėčiai — degtukai, dziegorius, zeltorius ir t.t. Jie įtvirtino eilę naujadarų kurie ir dabar kuo geriausiai laikosi.

Todėl viso pasaulio lietuvių lituanistai ir šiaip kalbos mylėtojai džiaugiasi, kad skelbia lietuvių kalbos metus. Jau dabar prašom: apvalykite lietuvių kalbą nuo visokių skolinių, kuriuos mum įbruko svetimieji. Lietuvoje yra rimtų kalbininkų, kurie tikrai gali kalbą prižiūrėti ir ją pataisyti, pagerinti.

Skolinius juk galima pakeisti naujadarais, kuriuos gali nukalti kalbininkai. Nepalikime kokių techniškių skolinių, ieškokime lietuviško žodžio, jei nėra, padarykime patys pagal lietuvių kalbos dvasią.

Atkreipkime dėmesį į fonetiką. Kas tik turėjo progą studijuoti Rusijos universitete, kas geriau pramoko rusiškai, to lietuvių kalbos tarimas dažnai liko nešvarus, turi slaviškos kalbos įtaką.

Atkreipkime dėmesį ir į sintaksę, į sakinių sudarymą. Lietuvių kalba mėgsta lengvus, elegantiškus sakinius, o dabar sakiniai sunkūs, kartais net griozdiški, apkrauti visokiais išsireiškimais, svetimų kalbų žodžiais.

Tikrai šie metai lietuvių kalbai

Tėve, Jūs š.m. rugsėjo 9 - 30 d. lankėtės okupuotoje Lietuvoje. Redakcija norėtų, kad Jūs savo kelionės įspūdžiais pasidalytumėte su Darbininko skaitytojais.

Mielai sutinku ir dėkoju už pakvietimą.

Jūs lankėtės Lietuvoje, rodos, po 52 metų. Įdomu, kaip po tokio ilgo laiko ryžotės šitokion kelionėn ir kaip ją planavote? Ar vykote vienas, ar su ekskursija?

Taip, po tokio ilgo laiko ir mano amžiuje nėra lengva ryžtis keliauti į kitą kontinentą, bet jau seniai širdį traukė gimtoji žemė, ir ypač dabar, tai traukai sunku atsilaukiyti. Juk mes visi esame

daug duos. Kalba bus gražesnė, skambesnė, švaresnė, lankstesnė. Prie to sąjūdžio junkimės ir mes, emigrantai, Amerikos lietuviai. Ir mes stenkimės daugiau kalbėti lietuviškai, pasisavinti naujadarus, išsaugokim ir lietuviškąjį tarimą. Ir jaunoji karta tegu jungiasi į šį sąjūdį ir tegu geriau pramoksta kalbėti lietuviškai.

Lieruvių kalba tikrai yra graži ir mokslui labai brangi, tai seniausia Europos gyvoji kalba. Palaikykime ją, palaikykime pastangas tą kalbą tobulinti, gražinti ir patys kalbėkime gražia švaria kalba, nemaisydami angliškus žodžius į ją, stengdamiesi surasti lietuviškus žodžius.

Sėkmės — lietuvių kalbos metams!



Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, lankydamsis Vilniuje, savo poeziją skaito menininkų rūmų salėje. Nuotr. Algimanto Žižūno

LIETUVOJE PO PENKIASDEŠIMT METŲ

— Pokalbis su T. LEONARDU ANDRIEKUMI —

nustebę staigiu savo tautos atgimimu ir veržimusi į laisvę. Keliaudamas Lietuvon, norėjau pats savo širdim išgyventi tą dvasinį bei patriotinį pakilimą, kuris po tiek priespaudos metų atrodo tikras Dievo Apvaizdos stebuklas. O kas gi nenori matyti stebuklo? Keliauju vienas — be ekskursijų pagalbos. Praėjusį pavasarį gavau Vilniaus Dailės muziejaus pakvietimą, ir jis daug padėjo, ilgiau nebelaukus, apsispręsti.

Koks jausmas po tiek daug metų, išgyventų užsienyje, vėl palieti gimtąją žemę?

Jausmas labai jautrus ir graudus. Pirmiausia, žinoma, reikia atlikti muitinius formalumus Maskvos areooste. Gana nustebau, kad ten nei manęs, nei kitų keleivių niekas nekratė. Parodžiau pasą bei vizą ir užpildžiau klausimų lapelį apie valiutą, lengvai perėjome per muitinės vartelius į kitą pusę. Ten jau manęs laukė Vilniaus Dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys, atvykęs lėktuvu iš Vilniaus. Su muziejumi palaikau ryšius nuo to laiko, kai Magdalena Galdikienė, vykdydama savo vyro dail. Adomo Galdiko testamentinę valią, Vilniaus Dailės muziejui perdavė žymią velionio kūrbinio palikimo dalį. Tada jai reikėjo ir mano pagalbos.

Asmeniškai su direktorium Romualdu Budriu susipažinau praėjusį pavasarį New Yorke, kai jis JAV Muziejų draugijos pakviestas lankėsi šiame krašte. Tai jis galutinai ir pastūmėjo mane, ilgiau nebelaukus, vykti į Lietuvą, taip pat pažadėdamas visokeriopą globą. Esu jam dėkingas ir už tai, kad rugsėjo 10, belaukiant vakarinio lėktuvo į Vilnių, jis man aprodė ir Kremliaus bažnytinio meno vertybes. Tenai aplankėme kelias katedras, kur yra nuostabūs meno turtais — freskos, ikonos, architektūros sedevrai. Tos katedros — jau muziejai. Bet vienoje jų prie garšiosios Vladimiro Marijos ikonos atsiklaupiau ir pasimeldžiau, kad Rusija, sukūrusi tokias religinio meno vertybes, niekad nebeįpultų į klaidią tamsą, kokioje ji duso per paskutinius 70 metų. Kiti turistai nesimeldė ir nekėripė į mane dėmesio. Į tą katedrą jie žiūrėjo kaip į muziejų, bet tai žymiai daugiau.

O dabar, po savo patirties Maskvoj, atsakysiu į Jūsų klausimą: koks jausmas apima, palietus gimtąją žemę.

Vilniuje niekad neteko būti. Kai 1937 m. išvykau į užsienį studijuoti, Vilnius buvo okupuotas lenkų. Atskridome apie 11 v. vakaro. Oras buvo šaltokas. Lip-

damas iš lėktuvo, maniau, kad nė kieno nepastebėtas galėsiu nuvykti tiesiog į Neringos viešbutį. Bet kur taul Aerouosto salėje pastebėjau geroką būrį įvairaus amžiaus žmonių — gal apie 50. Maniau, kad jie laukia lėktuvo, pasirengę kur nors skristi. Bet tame būryje iš fotografijų atpažinau savo jauniausiąjį brolių, kuris, išvykstant iš Lietuvos, buvo septynerių ar aštuonerių metų amžiaus, o dabar jau daugiau kaip 60 metų. Tada supratau, kad ta minia bus mano giminės. Jų, beveik visų, niekad nebuvau matęs. Čia ir galite suprasti, koks jausmas persmelkė, atsiradus gimtojoje žemėje. Tie giminės visi laikė rankose rožes ir jas dovanojo man. Kiekvienas aiškino, kas esąs ir nuosirdžiai su ašarom sveikino. Tai tikrai jautrus ir graudus susitikimas! Kai kurių tame būryje jau nebuvo — jie buvo iškeliavę į aną pasaulį.

Baigęs sveikintis su giminėm, pastebėjau Rašytojų Sąjungos atstovus — poetą Mykolą Karčiauską, literatūros kritiką Valentį Sventicką ir Lietuvos TSR užsienio reikalų ministrą Vladislovą Mikučiauską, kuris pernai, būdamas New Yorke, apsilankydavo Kultūros Židinio renginiuose.

Su visais pasisveikinęs, kartu su giminėm nuvykau į Neringos viešbutį, ir ten iki 3 val. ryto kalbėjome, daugiausia aiškinamies giminytės ryšius. Prieš aušrą jie grįžo į Žemaitiją. Būdamas Vilniuje, visą laiką gyvenau šiame viešbuty. Buvo ir daugiau lietuvių iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Nuolat koridoriuose ir valgykloje susitikdavau su Ema ir Vincu Dovydaičiais ir Petru Maželiu iš Los Angeles, taip pat su dail. V. K. Jonynu ir kitais.

Ar vykdamas į Lietuvą, turėjote kokį aiškesnį planą? Kodėl kelionei pasirinkote rudenį, kai paprastai oras yra šalttesnis ir dienos lietingesnės? Ar ne geriau tokiai kelionei vasara?

Tyčia vykau rudenį, kad matyčiau studentiją, moksleiviją, veikiančią Vilniaus universitetą, operą, dramos teatrą ir t.t. Vasarą tai nebūtų įmanoma, nes atostogaujama. Mano laimei, oras visą rugsėjo mėnesį buvo šiltas

(nukelta į 4 psl.)

VINCAS KUDIRKA

VIRŠININKAI

16

Atsirado vėl daug silpnadvasių, kurie, pabauginti arba Pstrumskio pavaišinti, perėjo į jo pusę. Likę tvirti keli vyrai taipgi negalėjo be valščiaus nieko daryt.

Dar buvo dėl viso ko paleistas seniūnų ir kelių sodiečių atsišaukimas į vyriausybę, kad įgaliotiniai būtų nepilni ūkininkai (tikras melas!), kad senesnieji sodiečiai su jais neina iš vieno, kad jiems Pstrumskis tinkas ir t.t. Be reikalo išleido tą atsišaukimą, nes valščius ir be to buvo jau visai atsiskęs nuo kovos su Pstrumskiu.

Dabar jau lengva tapo viršininkui padaryt vaitu Svainišių, išrinktą į kandidatus. Nors Svainišius buvo pažadėjęs atsisakyti nuo vaitystės, vienok neatsisakė ir per tai palengvino Kruglodurovui darbą — renkant vaitą apsieit be valščiaus.

Po kelių savaičių seniūnai patys, taipgi valščiaus nesiklausdami, išrinko iš savo tarpo kandidata, ir rinkimai buvo galutinai baigti.

Valščius tai matė, bet jau nesikišo.

Pstrumskis pradėjo atsigriebti. Tik sunku dabar, žmonės jau ne tiek daug neša. Ypač jo pati rūguoja. Ar maža jam kainavo pasilikimas Miškagalių valsčiuje. Kur tau! Kiek privežė į Naupilę sviesto, sūrių, kiaušinių, vištų, ančių, žąsų, paršų, rapukų, kviečių ir kitokių daiktų! O kiek pinigų! "Ikonai" pašventinti paukščiai, zuikiai ir stirnos — juk tai buvo Pstrumskio pristatyta. Nuveikus gi valščių, reikėjo iškelti vaišes savo geriausiajam bičiuliui Kruglodurovui, kuriam tik vienu gėrimų parvilkta iš Prūsų už 50 rublių. Kainavo daug. Kada galima bus tuos pinigus iš valščiaus atsigriebti?

Kaip viršininkas neguldys galvos už Pstrumskį ir kaip Pstrumskis neviešpataus valščiuje, turėdamas tokią paramą!

Per Šeštines 1892 m. numirė Svarūnas. Pstrumskis visai atgimio. Galėjo dabar drąsiai už valščiaus pinigų kariaut su valščiumi.

Vakanalijus Vziatkovičius Kruglodurovas, baigęs karą su Miškagalių valsčiu pradėjo baisiai gert, o aukų tai jau pats ieškojo.

Pargrįžęs sykį iš Žydpilės rado vežime pusę svaro sūrio, suvyniotą į popiergalį. Iš kur atsirado tas sūris, sunku buvo spręst, bet viršininkas išaiškino sau, ką tai reiškia.

— Tą sūrį įdėjo man Žydpilėje, — manė Kruglodurovas. — Matyt, turi ten kas kokį reikalą su manim. Reikia važiuoti.

Anksti rytą važiuoja vėl į Žydpilę patirti kas įdėjo sūrį, kas turi reikalą, ar negalima bus uždirbt. Jo pastangos pasibaigė tik tuo, kad Vakkanalijus Vziatkovičius pasigėrė ir miegodamas išvažiavo namo. Su juo sykiu važiuo iš Žydpilės vienas gerai pažįstamas vaikas. Pusiaurkelėje viršininkas pabudo, ir nežinia, kas jam atėjo į galvą, kad paklausė:

— Kaip tamstai rodos, ar aš imu, ar ne?

— Man rodos, kad ne, — atsakė vaikas.

— Mat, kad imu! — sušuko Kruglodurovas, lyg norėdamas pasigirti, ką jis galys.

— Imu! Tik nemanyk tamsta, kad maža, — melavo.

— Ne, aš imu šimtą, du šimtus... Su mažiau neprisi-

leidžiu...

— O kaip tamstai rodosi, ar mano valdininkai ima? — paklausė vėl.

— Rodosi, ne.

— Ima ir dar kaip ima! Tiktai aš žiūriu į tai pro pirštus ir apsiometu nematęs. Aš žinau, kad jie ima, o jie tuo tarpu nežino nieko, kad aš imu.

— Jeigu jau kalbėt atvirai, — tarė vaikas, — tai aš pasakysiu ponui viršininkui štai ką: valdininkai irgi žino, kad ponas viršininkas ima. Tiktai toks skirtumas, kad ponas viršininkas nežinau kiek ima valdininkai, o jie gerai žino, iš ko, kada ir kiek paima ponas viršininkas.

— Argi tai gali būt?

— Tikrai.

— Na... Tegul juos velniai — baigė Vakkanalijus Vziatkovičius ir vėl taikėsi užsnūsti. Negalėjo.

Tą dieną Kruglodurovo sieloje, matyt, vyko kažkas nepaprasto, matyt, ten visko per daug prisikaupė, jeigu jis vėl neiškentė neprakalbėjęs apie aukas.

— Plynis žino, kur mano pinigai dingsta! Tiek daug paimu, o nieko neturiu. Nei gubernatoriui, rodos, ne per daug duodu, nei...

Tur būt, susiprato, kad negeriai padarė, prisitaręs apie gubernatorių. Staiga nutilo ir jau neatsiliepė iki pat Naupilės.

Tikrai nebuvo žymu, kad Vakkanalijus Vziatkovičius turėtų pinigų. Nors dabar žydeliai duodavo mažiau aukų, nekaip iš pradžių, kartais po keletą tik rublių, bet iš kitų šaltinių eidavo nuolat pinigai. Galėjo užtekt jų net puikiam gyvenimui. Tačiau Kruglodurovas ne per puikiai gyveno ir dar, įsikilijęs iš Prūsų pusės prekyvi už visokius daiktus kelis šimtus rublių, neturėjo iš ko atiduoti skolos. Pats liovėsi vaikščiojęs į Prūsų pusę bijodamas susitikti su anuo prekyviu, o kada prekyjas pradėjo vaikščiot pas jį, įsakė neleisti jo į šią pusę nes jis kurstęs žmones emigruoti. Bet skolos neužmokejo: neužteko.

Netrukus atsivėrė naujas uždarbio šaltinis: ištiko cholera. Kitiems baimė, o viršininkui laimė.

—

1892 metais, kaip sakiau, ištiko cholera. — Visoje Maskolijos valstybėje buvo sudaryti sanitariniai komitetai gyventojams prižiūrėti, kad nors choleros metu atsidėtų nevalumo, purvų ir smarvų, o paskui, mat, vėl galėsiu knistis mėsluose, tegul tik apsimalšins cholera. Nepaklausius kuriam gyventojui sanitarinio nurodymo, komiteto na-

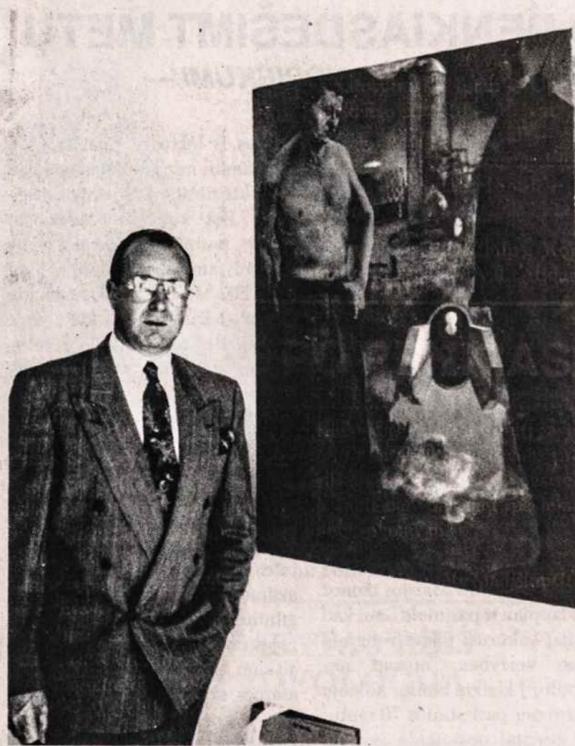
rys galėjo apvalyt užsivertelio butą jo kaštu ir dar toks turėdavo užmokėt teismo nutarimu mažiausia 25 rublius baudos. Be to, į apskrities viršininkų rankas buvo prisiūsta iš gubernijų pinigų dezinfekcijai daryt.

Vakkanalijus Vziatkovičius cholera pasinaudojo daugiau, ne kaip cholera iš žmonių.

Iš pinigų skirtų dizinfekcijai, išleista šiek tiek dėl akių, o didesnė dalis liko viršininko kišenius dezinfekcijai. O kiek pelno iš sanitarinių peržvalgų! Teisybę sakant, nebuvo juk nė vieno buto, prie kurio negalima buvo prikipt dėl švaros, kiekvieną šeiminką galima buvo gąsdinti teismu, o kiekvienas teismo bijosi, tad reikėjo viršininkui gerintis ir t.t.

Apčiulpęs pusėtinau Naupilės žydus, atvažiuo Vakkanalijus Vziatkovičius sanitarinės revizijos daryt į Žydpilę, žydiškiausią ir per tai nevaliausią miestelį. Rado, žinoma, daug medžiagos protokolams ir gąsdinimams teismu. Žydai iš tikrųjų nusiminė, pamatę, kad reiks užmokėti tiek daug pinigų, bet, gerai pažindami savo viršininką, žinojo kaip išsisukt.

(Bus daugiau)



Lietuviškos dailės kolekcionierius Joseph Shor

PROPAGUOJANT LIETUVIŠKĄ DAILĘ

Praėjus beveik mėnesiui nuo didžiulės, gerai organizuotos parodos "Atgimusi Lietuva" Kultūros Židinyje, susipažinus su operatyvia apžvalga *Darbininke* ir ką tik nuskambėjusiu radijo bangomis "Laisvės Žiburys" komentaru, organizatoriai ir rengėjas J. Shor International Antique, Inc. iškilmingai informuoja gausią lietuvių visuomenę New Yorke, kad pažadas, atitinkamą parodoje gautą pelną skirti Sąjūdžio judėjimui Lietuvoje — garbingai įvykdytas. Visai neseniai, Vilniuje, Sąjūdžio Seimo Tarybai buvo įteikta 2,500 rublių.

Ta pačia intencija, vertėtų plačiau pristatyti ir šios, kaip visi atsiliepiamai sako, reikšmingos, neeilinės parodos rengėją Joseph Shor. Tai energingas, dvi-

dešimt metų meno baruose besidarbuojantis dailėtyrininkas, specializuojantis XIX amžiaus Europos tapyboje, turintis akademinį išsilavinimą (Rygos Dailės akademijos diplomantas), kolekcionierius, buvęs aktyvus Vilniuje meno gerbėjų ir kūrėjų konsultantas, puikiai pažinęs ne tik pačią lietuvišką tapybos mokyklą, bet ir žymesnius menininkus, kurių darbus dalinai (didžioji kolekcijos dalis dar neatvežta į JAV) eksponavo minėtoje parodoje.

Turėdamas daug puikių, artimų tapytojų draugų Lietuvoje, kur Shor praleido apie 20 savo gyvenimo metų, puoselėjo mintį, kada nors, pralaužus geležines, biurokratinės užtva-

ras visą savo didžiulę kolekciją parodyti lietuviams, išsibarsčiusiems po pasaulį. Pirmi žingsniai jau žengti. Todėl, kaip pasakojo pats Joseph, tai tik graži pradžia.

Artimiausiais mėnesiais dalis kolekcijos keliaus į Los Angeles į šia idėja susidomėjusių "Triangle Gallery" savininkų globą, kur reikia tikėtis bus gerai įvertinti iki šiol platesniam pasauliui nepažįstami, bet jokiū būdu ne mažiau reikšmingi kūriniai.

Šiuo metu Shor bendradarbiaudamas su "World Wide Art, Inc" ir su jungtiniu amerikiečių-prancūzų Emile Delobre Committee atlieka garbingą misiją gražinant meno gerbėjams didžiulį prancūzų tapytojo Emile Delebre (1873 - 1956) kūrybinį palikimą, kurį sudaro apie 500 piešinių, akvarelių ir tapybos drobių.

Joseph Shor yra paskirtas šio

komiteto pirmininku už ypatingus nuopelnus surandant, atributuojant ir restauruojant talentingo prancūzų tapytojo kūrinius. Būdamas labai užsiėmęs naujos galerijos atidarymu 605 Madison Avenue, NY, Mr. Shor nepamiršta ir lietuviškos tapybos. Tikimės, kad netolimoje ateityje lietuviškas drobes turėsime progos matyti jau pelnytai prestižinėje galerijoje.

J. Shor išsamiai susipažinęs su šiuolaikinio meno srovėmis ir tendencijomis keliaudamas po Vakarų Europą (Italiją, Prancūziją, Angliją) yra įsitikinęs, kad lietuvių menininkai po daugelio beteisiskumo ir dvasinės priespaudos metų — pelnytai užims garbingą vietą moderniojo meno kontekste plačiajame pasaulyje.

Į šį sunkų pripažinimo procesą savo tritso dalį įneš ir Joseph Shor, propagudamas ir reprezentuodamas Lietuvos meną, kurio gerbėju yra jis pats.

A. Baniūnas

LITERATŪROS NOBELIO PREMIJA ISPANUI

Švedijos Mokslo Akademija praneša, kad šių metų garsioji Nobelio premija paskirta Ispanijos rašytojui Camilo Jose Cela už "turtingą ir stiprią prozą".

Jo romanas *Paskilio Duartės šeima*, išspausdintas 1942 m., buvo populiariausias Ispanijoje po Cervantės Don Kichoto. Geriausiu romanu laikomas *Avilyls* kuris buvo išleistas 1951 m.

Jame aprašomos tris dienos Madrido gyvenime po ketverių metų, kai 1939 baigėsi civilinis karas. Generalas Franko rašytojo darbuose turėjo žymią vietą, tačiau Cela nebuvo fašistas.

Jis gimė 1916 m. Studijavo mediciną ir teisę. Kai jo romanas *Paskilio Duartės šeima* pagarsėjo, jis savo gyvenimą pašventė literatūrai. Yra parašęs 10 romanų ir 60 trumpesnių kūrinių — novelių. Jis yra penktasis ispanas, laimėjęs Nobelio premiją.

mas. Teologija. 10:30 - 14 val. — Pranešimai. 16 - 18 val. — Diskusija. **Lapkričio 14, Religijos filosofijos istorija.** 10 - 14 val. — Pranešimai. 16 - 18 val. — Diskusija.

Lapkričio 15, Kaunas VDU. 12 - 15 val. — Filosofijos-teologijos fakulteto perspektyva. Rekomendacijos. **Lapkričio 16, 10 - 14 val.** — Pranešimai apie Katalikų Mokslo Akademiją ir

atkūrimo perspektyva. 17 val. — Išvykimas.

Lapkričio 17, Kompozitorių s-ga, Vilnius. Religijos filosofija. 10-14 val. — Pranešimai. 16 - 18 val. — diskusija. **Lapkričio 18, Ekskursijų diena. Lapkričio 19, uždarymas.** 12 val. — Mišios Vilniaus katedroje.

Šalia vietinių, dalyvaus prelegentai-svečiai iš Šiaurės Amerikos ir Vakarų Europos. (LIC)

RELIGIJOS FILOSOFIJOS KONFERENCIJOS PROGRAMA OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(New Yorkas, 1989 spalio 27 LIC) Lapkričio 11-18 dienomis Lietuvoje įvyks Religijos filosofijos konferencija kurią rengia Lietuvos kompozitorių sąjunga, Lietuvos filosofų draugija ir Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras, — praneša Lietuvos Informacijos Centras.

Pasak rengėjų, veiks sekcijos Marijampolėje, Kaune ir Vilniuje. Marijampolėje pramatoma bažnytinės muzikos sekcija, Vilniuje, — Teologijos, religijos filosofijos istorijos, religijos filosofijos sekcija, Kaune — etinės kultūros sekcija ir diskutuoja apie Lietuvos Katalikų Mokslo Aka-

demiją bei teologijos filosofijos fakultetą Vytauto Didžiojo universitete.

Šalia pranešimų bus ir kultūrinė programa: **Lapkričio 10.** Atvykimas į Vilnių. **Lapkričio 11.** Marijampolėje. 12-14 — Lietuviškos bažnytinės muzikos koncertas arch. Mykolo bažnyčioje, 16 - 20 val. — Konversatoriumas. 21 val. — Opera. **Lapkričio 12.** 10 - 13 val. — Opera, 14:30 - 16:30 val. — Religinės muzikos koncertas Liudvinavos bažnyčioje. 18 val. — išvykimas.

Lapkričio 13, Vilnius, Kompozitorių s-ga. 10 val. Atidary-

LIETUVOJE PO PENKIASDEŠIMT METŲ

(atkelta iš 3 psl.)

ir saulėtas. Kalbant apie kelionės planą, jį turėjau, nors gal ne visiškai aiškų. Mat nežinojau, ar pakaks jėgų viską apžiūrėti bei aplankyti, ko širdis troško. Tačiau iš pat pradžių mano planuose buvo aplankyti Vilniaus įžymybes: katedrą, garsiąsias bažnyčias, Gedimino kalną, muziejus, senamiestį, laikraščių redakcijas, Aušros Vartus, Šv. Kazimiero karstą, katedros bei Gedimino kalno pilies požemius, Trakų pilį, Kauno ir Telsių kunigų seminarijas, Čiurlionio galeriją, Mykolo Žilinsko meno kolekcijos muziejų, Kryžių kalną, poeto Mačernio kapą, tėviškę, Kretingos pranciškonų vienuolyną, paverstą Kraštotyros muziejumi, Žem. Kalvariją,

Klaipėdą, Palangą; sueiti į asmeninį kontaktą su lietuviams pranciškonaais ir t. t. Visa tai pasisekė, ir net dar daugiau pasiekiau, negu planavau.

Ar galėtumėte paaiškinti, ką tai reiškia tas "daugiau pasiekiau"?

Galėčiau. Štai visiškai nepamatyta ir neplanuota kelionė į kun. Alfonso Lipniūno kūno pervežimo išklmę Panevėžyje rugsėjo 19 d. Į tą išklmę vyko arkivysk. Julijonas Steponavičius. Prie jo prisidėjome ir mes trys: prel. Antanas Bunga, atvykęs iš Vokietijos, pranciškonas T. Sigitas-Benediktas Jurčys ir aš. Kelionė ten buvo ypač tuo naudinga, kad suvažiavo beveik

visi Lietuvos vyskupai ir kard. Vincentas Sladkevičius. Visus juos buvo galima matyti vienoje vietoje, susipažinti ir pasveikinti. Taip pat į pamaldas susitelkė ir gausus būrys kunigų, tarp kurių buvo ir keli pranciškonaai. Išklmė — tikrai jaudinanti. Bendrai mišias aukėjo vyskupai, vadovaujant kardinolui, ir mes trys — prel. Bunga, Marijonų vienuolijos generalinis vyresnysis Donaldas Petraitis ir šio pokalbio autorius. Ispūdingą pamokslą pasakė dekanas kun. Antanavičius. Kun. Lipniūno, mirusio nacių koncentracijos stovykloje karstas, apkrautas gėlėmis, stovėjo vidury katedros. Po mišių ir maldų jis iškilmingoje procesijoje buvo nulydėtas prie duobės šventoriuje ir palaidotas. Tiek dvasininkija, tiek pasau-

liečiai reikė gilią pagarbą tam kankiniui kunigui, pasižymėjusiam jaunimo vadui ir pamokslininkui Vilniuje. Po pamaldų vyko vaišės, kurių metu turėjau progą paskaityti savo religinių eilėraščių. Dar reikėtų pažymėti, kad šioje išklmėje dalyvavo ir arkivysk. Audrys Bačkis, Vatikano nuncijus Olandijai.

Antras nepamatytas atvejis susipažinti su Lietuvos dvasininkija pasitaikė Telsiuose, Ten pirmą kartą lankantis, vysk. Antanas Vaičius pakvietė su juo kartu nuvažiuoti į Kvedarną, kur vyko kunigų metinės rekolekcijos. Tai vėl gera proga arčiau pažinti Žemaitijos dvasininkiją. Kiek patyriau Panevėžyje ir Kvedarnde, kunigai yra gana aiškiai informuoti apie išeivijos religinę bei tautinę veiklą. Po tiek priespaudos metų jie iš mūsų labai daug laukia — katekizmų, pamokslams knygu, Šv. Rašto laidų, teologinių veikalų, o mes čia visų tų poreikių taip ir negalime patenkinti. Išeivija nebuvo palanki dirva knygoms leisti, nes jas mažai kas pirkė. Dar paminėtina, kad visuose visuomenės sluoksniuose yra gyvas susidomė jimas *Aidais* kaip svaraus turinio katalikišku žurnalu. Lietuvos žmonės mažai kreipia dėmesio į tai, kad to žurnalo, kelias kasmet sunkėja labiausiai dėl bendradarbių mirčių. Pagalbos *Aidams* pasisekė sužvejoti tarp rašytojų, mažiau iš dvasininkų. Atsiminkime, kad ir Lietuvoje yra daug periodinių leidinių, kuriuos reikia užpildyti. Kai kurie žurnalai žvalgosi bendradarbių išeivijoje, ypač religiniais, filosofiniais ir apskritai ideologiniams straipsniams.



Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, savo giminių tarpe Barstyčiuose.

(Bus daugiau)

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dviatskio = aukotojas, įm. = įmokėjo, atst. = atstovaujia, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1989 m. liepos mėn.

4 x \$20 Balkūnas prel. Jonās atm., \$720; Miklius Kęstutis atm. įn., \$20; Pažemėnas Vytautas, \$40; Štuikis Antanas atm. įn., \$20.
1 x \$30 Navickas Peter, \$310.
1 x \$35 Atkočiūnas dr. Petras atm.: įm. dr. F. Kaunas \$25 ir 1 kt. asm., \$335.
2 x \$50 Bliudnikas Engelbertas, \$400; Lukas Juozas ir Barbara, \$750.
5 x \$100 Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Daytona Beach FL skyrius, \$100; Bartosevičius Eugenijus atm. įn.: Bartosevičienė Eugenija, \$2,300; Kriščiūnas Antanas ir Veronika, \$800; Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: įm. Rugys Klara V., \$6,000; Vanagūnas dr. Arvydas, \$100.
1 x \$115 Rastauskienė Konstancija atm. įn.: R. A. Zorskai \$25 ir 9 kt. asm., \$115.
1 x \$150 Mozūraitis Pranas atm. įn.: Mozūraitienė Elena, \$150.
1 x \$170 Zulpia Kazys atm. įn.: įm. draugai, \$200.
1 x \$200 Thiel Oswald atm. įn.: Tylius Adolfas \$100, Bagdonas Kazimieras \$60, Gaška Emilija \$40, \$200.
1 x \$250 Kačinskienė Elena atm.: Aidukas Antanas ir Juzė \$25, Armalis Adolfas ir Genė \$25, Krasauskas Mečys ir Elena \$25, Milius Adolfas ir Elena \$25 ir 13 kt. asm., \$850.
1 x \$300 Quinn dr. Thomas J. ir Dainė L., \$300.
1 x \$350 Kripkauskienė Barbora atm. įn.: Žemaitienė Laima \$250, Poškai Juozas ir Aniceta \$100, \$450.
1 x \$500 Širvinskaitė Jadvyga atm. įn.: Širvinskaitė Bronė, \$600.
1 x \$1,000 Reventas Antanas atm.: Reventienė Bronė, \$1,525.
Iš viso \$3,780.00

1989 m. rugpjūčio mėn.

1 x \$10 Račinskienė Elena atm., \$860.
2 x \$20 Ausiejus Petras atm., \$1,027; Vizbaras Domas atm. įn., \$20.
1 x \$25 Turulis Vladas (miręs) ir Pulkerija, \$395.
2 x \$50 Kulikauskas Jonas atm. įn.: įm. 3 asm., \$50; Urbšaitis Kazys ir Stasė: įm. Punkskiai Justas ir Marija 50 vedybų sukakties proga, \$550.
5 x \$100 Balčiūnas Valerijonas ir Stasė, \$100; Bložis Paul ir Ona, \$100; JAV LB St. Petersburgo Apylinkė, \$600; Špakevičiūtė Danguolė, \$100; Žolynas Kostas ir Ona, \$100.
1 x \$200 Miklius Kęstutis atm. įn.: Dvyvisienė Marija \$100, Miklienė Marija \$100, \$220.
1 x \$500 Lietuvos savanorio Fulgento ir žmonos Marijos stipendijų Fondas: įm. Materas Juozas, \$26,500.
1 x \$1,000 Kudirka Albin, \$9,000.
1 x \$3,665,67 Baras Bronius testamentinis palikimas, \$23,497.66.
Iš viso \$6,040.67.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1989.VIII.31 pasiekė 4,290.143 dol. Gautomis palūkanomis išleista meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 2,537,588 dol. Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,144,840 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą: „LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, CHICAGO, IL.”

Visi remkime lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvių tautos išlaikymas.

SVEČIAI RAŠYTOJAI IŠ LIETUVOS KULTŪROS ŽIDINIO SCENOJE

Prasidėjus gyvam judėjimui, iš Lietuvos jau lankėsi ansambliai, pavieniai menininkai, didesnės ir mažesnės grupės įvairių specialybių bei įvairių menų atstovai. Spalio 15 buvo tikrai istorinė diena — Kultūros Židinyje apsilankė keli rašytojai. Tai tikrai pirmas atvejis, kai iš Tėvynės į Ameriką atvyksta grupelė rašytojų.

Jie vyko į PEN kongresą, kuris buvo Kanadoje, Toronte ir Montrealyje. Kaip buvome skelbę anksčiau, PEN organizacijoje yra sudarytas lietuviškas vienetas, kurio pirmininku ir organizatoriumi yra Romualdas Lankauskas. Iš Lietuvos į šį kongresą atvyko šeši rašytojai, prie jų prisijungė Amerikos ir Kanados lietuviai, PEN klubo nariai.

Atlikę kongresą, lietuviai rašytojai atkeliavo ir į JAV. Susitikimą su lietuviška visuomene ir drauge literatūros vakarą turėjo Bostone spalio 7. Iš ten savaitės pradžioje atvyko į New Yorką. Per savaitę laiko apžiūrėjo miestą, muziejus, svečiavo si pas lietuvius.

Literatūros vakaras — susitikimas su rašytojais iš Lietuvos buvo suorganizuotas spalio 15, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Ši susitikimą ir literatūros vakarą rengė Lietuvos Rašytojų Draugijos valdyba.

Svečiai kviečiami į sceną

Jaukiai ir šventiškai buvo papuošta scena su gėlėmis, su Rūpintojėlio statula, su Rašytojų Draugijos emblema — LRD, su dideliu žaliai užtiestu stalu.

Vakarą pradėjo Lietuvos Rašytojų Draugijos pirmininkas Paulius Jurkus, išryškindamas įvykio svarbą, kviesdamas naują kūryba įprasminti išeivijos misiją ir naują atgimimą.

Jis į sceną pakvietė svečius rašytojus: Regina Rudaitytė, Ričardą Gavelį, Raimundą Kašauską, Romualdą Lankauską, Kornelijų Platelį, kritiką Aleksandrą Krasnovą. Programai praversti pakvietė rašytojų draugijos valdybos vicepirmininką Algirdą Landsbergį.

Trumpu žodžiu pradėjo rašytojas Landsbergis, kuris džiaugėsi susitikimu. "Kiekvienas mūsų pasimatymas tebėra kažkoks stebuklas", — kalbėjo jis. "Nepamirškime ir ateityje tų susitikimų, to nesibaigiančio šventės džiaugsmo. Tegu būna ši popietė šio džiaugsmo, tos šventės dalis". Toliau perdavė žodį svečiams.

Kalba kritikas "Vagos" leidyklos direktorius

Su grupe keliavo Aleksandras Krasnovas, literatūros kritikas, "Vagos" leidyklos direktorius. Jis pasisakė, kad Lietuvoje jam dažnai tenka pristatyti rašytojus literatūros vakaruose. Ir čia jis savo vaidmenį atliko nuoširdžiai, jautriai, profesionaliai.

Regina Rudaitytė-Lankauskienė, buvo pirmoji, kurią kritikas aptarė. Ji yra vertėja iš anglų kalbos. Yra išvertus anglų ir

amerikiečių novelių, apysakų, romanų. Vertimai pasižymi gražia lietuvių kalba. Tokiais jos vertimais džiaugiasi redaktoriai, kuriems tenka redaguoti vertimus. Ji buvo peršalusi, nuo kelionės išvargusi tai nieko nekalbėjo.

Romualdas Lankauskas, prozininkas, yra gana populiarus Lietuvoje, daugelio knygų autorius. Valdžia jo keletą metų nemėgo dėl jo staus būdo, keletą metų nespausdino jo kūrybos. Neseniai pasirodė jo naujas romanas *Užkeiktas miestas* apie menininką. Romanas turi simbolinę-perkeltą prasmę, kad tas užkeiktas miestas yra Sovietų Sąjunga. Šiuo metu "Vagos" leidyklai yra įteikęs naują romaną, kurio vyriausias veikėjas yra lietuvis partizanas.

Taip apibūdintas, prie mikrofono priėjo ir Romualdas Lankauskas. Jis savo kūrybos neskaitė, o pakalbėjo, kas dabar dedasi Lietuvoje ir jos literatūroje. Plačiau nusakė PEN klubo veiklą Lietuvoje.

PEN klubas Lietuvoje įsikūrė šiais metais vasario mėnesį, Tarybų Armijos dieną. Kai jis tai pasakė britų žurnalistei, ta linksmi nusijuokė. Iš pradžių klube buvo 20 narių, dabar yra per 30. Pridėjus narius rašytojus iš Amerikos ir Europos narių bus apie 35.

Tai buvo pergalė. Kaip pilnateisiai nariai atvyko į šį PEN kongresą Toronte ir Montrealyje. Kaip atstovai atvyko du, o kiti — kaip svečiai. Kongrese nesėdėjo be darbo, sušaukė susirinkimą, priėmė rezoliuciją apie cenzūrą. Cenzūra dar veikia Lietuvoje. Dar vienas kitas leidinys, afeinas iš užsienio, patalpinamas į Specfondą. Priimta rezoliucija paskelbta *Literatūroje ir Mene*.

Molotovo - Ribbentropo pakto sukakties proga greitai buvo suorganizuota kita rezoliucija, kuri griežtai smerkia suokalbį. Po didžiosios rankų grandinės demonstracijos Maskva užsi puolė Lietuvai, paskelbė iš piršto išlaužtus kaltinimus, grasinimus. Tada 9 PEN klubo nariai pasirašė atsisaukimą, kad tauta žino, jog rašytojai priešinosi tam ir

OKUP. LIETUVOS ŽURNALISTŲ SAJUNGA KVIEČIA Į FORUMĄ

Gerbiamas tautietis ir kolega, naujam gyvenimui pakilus Lietuva buria plačiame pasaulyje pasklidusius savo vaikus. Visiems tapo aišku, kad yra tik viena Tėvynė, vieninga tautos istorija, literatūra, menas. Mes džiaugiamės, kad didelę pagalbą savo tautai šiandien pradeda teikti mokslininkai, biznesmenai, menininkai, žurnalistai. Susirūpinome savo archyvais, išblaškytomis meno vertybėmis, leidiniais. Vienas po kito už apvalaus stalo sėda įvairių profesijų ir įvairių įsitikinimų tautiečiai.

Lietuvos žurnalistų sąjunga, šių metų sausio mėnesį atsikūrusi kaip savarankiška ir kūrybinė



Svečiai rašytojai iš okupuotos Lietuvos New Yorko Kultūros Židinio scenoje. Iš k. Raimundas Kašauskas, Ričardas Gavelis, Kornelijus Platelis, Regina Rudaitytė, Romualdas Lankauskas, Aleksandras Krasnovas. Prie pulsto Liet. Rašytojų Draugijos vicepirmininkas Algirdas Landsbergis savo žodžiu pradeda literatūros vakarą. Nuotr. Vytauto Maželio

LIETUVIŲ FONDO POKYLIS CHICAGOJE

Šiomet Lietuvos Fondo vadovybė suruošė vėjus pokylį spalio 21 d. gražioje Martinique salėje, kur susirinko apie 300 LF rėmėjų. Kiekvienas aukotojas, paskyręs L. Fondui 100 dol. gavo bilietą į pokylį.

Liet. Fondas, išvargęs gilią vėgą mūsų išeivijos kultūriniam gyvenime, remdamas lietuviškos kultūros puoselėjimą, lietuvišką švietimą, meną, literatūrą, o šįmet ypač atkreipė dėmesį į studijuojantį jaunimą, paskyręs net 38 stipendijas, apimančias 58,250 dol. sumą.

Pokylį atidarė LF valdybos pirmininkė Marija Remienė. Savo trumpame žodyje ji pareiškė, kad LF stovi ant tvirtų pamatų, lyg plačiašakis ažuolas, giliai įleidęs šaknis į lietuvišką

eina su tauta. Reikėjo labai skubiai veikti, todėl pasirašė tik 9. Iš to vakaro dalyvių pasirašė ir Raimondas Kašauskas ir Ričardas Gavelis.

PEN kongrese irgi priimta rezoliucija, kurią pasiūlė Suomijos atstovė. Rezoliucijos mintis tokia: kad džiaugiamės tais poslinkiais Baltijos kraštų demokratijos linkme, bet reiškiamas susirūpinimas, kad atskiro sovietų organizacijos ir pavieniai asmenys bando trukdyti šį procesą, bando suvaržyti žodžio laisvę. (Bus daugiau)

išeiviją. Be jau užsibrėžtų uždavinių, Liet. Fondui tenka paremti ir Lietuvoje prasidėjusį tautos atgimimą. Tad išeivija, prašoma gausiai remti L. Fondą, kad jo procentais galėtų naudotis ir Tėvynėje kilę kilnūs užmojai.

Taipgi ji pranešė, kad atsiradęs vienas aukotojas, pasižadėjęs L. Fondui 50,000 dol., jei iki Naujųjų Metų kiti visi aukotojai sudės 100,000 dol. sumą. Programai vadovauti ji pakvietė studentę Ramoną Steponavičiūtę, kuri labai sklandžiai savo pareigą atliko. Pirmiausia ji pakvietė prel. Juozą Prunskį invokacijai sukalbėti. Savo maldoje jis kreipėsi į Viešpatį, prašydamas Jį laiminti visus tuos idealistus, kurie kūrė, ugde ir dabar tebedirba L. Fondui. Pageidavo, kad į L. Fondą įsijungų daugiau jaunų žmonių, kurie galėtų perimti tą kilnų darbą.

Patiektoji vakariene sustiprino dalyvių kūnus, o po to solistė Ragienė savo dainomis pakėlė visų dalyvių nuotaiką. Jai akomponavo muz. Alvydas Vasaitis. Baigus meninę programą, programą vedė R. Steponavičiūtė pakvietė Tarybos pirm. Stasį Barą, kuris savo žodyje dėkojo visiems atsilankiusiems. Po to iškvieta pelno skirstymo komisijos pirm. Povilą Kilių, kuris paskelbė stipendininkų sąrašą, ir pokylyje dalyvavusiems stipendininkams, būtent keturiolikai, buvo išdalyti čekiai.

Baigiant rimtąją programos

dalį, R. Steponavičiūtė paskelbė stambiuosius šio vakaro aukotojus: po 1,000 dol. L. Fondui aukojo šie: dr. Jonas Valaitis, dr. Ferdinandas Kaunas, dr. Edmundas Ringus, Bronius ir Adelė Kručiai ir Standard Federal Banko prez. David Mackiewicz, dar prijungdamas savo asmeniską 500 dol. auką. Kiti aukojo po 500 dol. šie: Gediminas ir Zota Mickai ir dr. Kazys Ambrozaitis. Buvo ir aukojusių po 300, 200 ir 100 dol. Tačiau vėjus tuo dar nesibaigė, laukiame dar daugiau aukotojų, kad L. Fondas greičiau užbaigtų 5 milijonų sumą.

Dalyvių nuotaiką pakėlė ir prasidėję šokiai, grojant Zaros orkestrui, vadovaujamam Zigmui Mikužiui. Jis užsitęsė iki po vidurnakčio.

Tenka priminti, kad šiame pokylyje dalyvavo ir gerokas skaičius jaunų profesionalų, buvusių LF stipendininkų, kurie, baigę mokslus, neužmiršo paremti L. Fondą ir įsijungti į lietuvišką gyvenimą.

L. Fondas yra svarbi išeivių suorganizuota institucija, palaikanti lietuviškojo gyvenimo gyvastingumą išeivijoje, remianti švietimą, meną, literatūrą ir jaunimą. Jis apima 6,000 narių, o galėtų būti jų dvigubai daugiau, jeigu prisidėtų ir tie, kurie dar lietuviškai jaučia ir galvoja.

APB

BALTIMORE, MD.

Juozas Palubinskas, Kauno valstybinio Teatro žymus aktorius atliks meninę programą kartu su kvartetu "Aidu" VLIKo seimo bankete. Banketas vyks lapkričio 4 d., šeštadienį 7 val vak. Lietuvių namuose, 851 Hollins Street, Baltimore, MD. Norintieji užsakyti banketui stalus, skambinkite Valerijai Laskauskienei, (301) 242-1779. Asmeniui kaina — \$15.00.

Daina Buivyte, jaunimo atstovė Baltimorės Lietuvių Bendruomenėje, bus VLIKo seimo banketo programos vedėja. Banketas įvyks lapkričio 4 d., šeštadienį 7 val. vak. Lietuvių Namuose, 851 Hollins Street Baltimore MD.

PARAMA LAISVĖS JUDĖJIMAMS

Washingtonė plačią veiklą išvystė Andrius Eiva. Jį pasitalkino Lietuvių Bendruomenė. Jo pastangomis per kongreso komitetą pavyko prastumti 1,200,000 dol. paramą laisvės judėjimams Pabalytyje. Ši suma yra visai nepriklausoma nuo 3 ir pusės milijono dol. projekto, kuris norima taip pat praversti per kongresą.

Sako, kad šiam laimėjimui reikšmingai pasidaravo New Jersey lietuviai, spausdami savo atstovus. Iš tos sumos lietuviai gaus maždaug 20%, tai yra maždaug 240,000 dol.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis siūlo išeivijos lietuviams naują laikraštį:

"RESPUBLIKA"

"Respublikos" laikraščio prenumerata 1990 metams užsieniui prilimama jau dabar. Laikraščiai bus slunčiami oro paštu.

Metinė prenumerata 85 dol. metams. Prašoma pridėti nuoširdžią auką.

Užsakymal slunčiami adresu: SąjūdžioInfo, 7159 S. Whipple, Chicago, IL, 60629, USA.

"Respublika" prilima visas tautiečių, gyvenančių užsienyje, reklamas ir skelbimus. Visais "Respublikos" platinimo ir skelbimų reikalais kviečiama kreiptis į "Respublikos" atstovę Chicagoje Zitą Dapkutę: SąjūdžioInfo, 7159 S. Whipple, Chicago, IL, 60629.



Iš k. L. Domarkienė, A. Vasaitis, A. Jarvi, J. Domarkas po koncerto su Chicagos simfoniniu orkestru, kuriam dirigavo A. Jarvi.



— Tėv. dr. Tomas Žiuraitis, OP, spalio 22 buvo paguldytas ligoninėn. Iš jos lapkričio 1 sugrįžo į dominikonų vienuolyną, kur jis pastoviai gyvena. Mūsų bendradarbiui ir bičiuliui linkime kuo greičiau sustiprėti. Darb. red.

— Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus III-is Tautybių festivalis įvyks lapkričio 5 savo patalpose, Chicagoje.

— Tilžės Akto paskelbimo sukakties minėjimas įvyks lapkričio 12 Chicago Šaulių namuose. Rengia Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis.

— Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos susirinkimas įvyks lapkričio 12 Lietuvių Namuose, Clevelande. Susirinkimo metu bus įteikta metinė Kultūros premija.

— Eltos biuletenio prancūzų kalba šįmet pasirodė trys numeriai: 75 — sausio, 76 — balandžio/birželio, 77 — liepos/rugsėjo. Juose spausdinami Lietuvos nepriklausomų politinių grupuočių pareiškimai, apžvelgiami įvykiai Lietuvoje. 77-tame numeryje talpinami pagrindiniai sovietų-nacių suokalbčio dokumentai. Adresas: Elta Bulletin Lithuanien, 17, avenue de la Tourelle, 94100 Park Saint-Maur, France. (E.)

— Eltos biuletenio vokiečių kalba šių metų trečias numeris (liepa-rugsėjis), kuriame talpinama daug medžiagos apie Hitlerio-Stalino paktą, jau išėjo iš spaudos. Išsamiai aprašoma padėtis Lietuvoje ir Vakarų pasaulio komentariai. Kultūrinėje dalyje spausdinama Alfred Franckeit išversta Maironio baladė *Jūratė ir Kastytis*. Adresas: Elta-Pressedienst, Franconville Str. 16, 6806 Viernheim, W. Germany. (E.)

— Alius Meilus priimtas nariu į Omega Rho tarptautinio tyrimo garbės draugiją George Washingtono universiteto skyrių, kaip labai gabus studentas, siekias magistro laipsnio iš matematikos. Jis gyvena Annadale, Va., Washingtono apylinkėje. Dirba valdžios įstaigoje matematikos srityje. Matematikos mokslą baigė ir įsigijo bakalauro laipsnį Indianos universitete. Šalia darbo ir studijų, A. Meilus randa laiko dirbti lietuvių skautų organizacijoje Washingtonė.

— Ieškoma Pugalskytė Janina, Petronėlės dukte, gimusi 1929 m. Kuršėnų mieste. Dabar gyvena Detroit, Mich. Ieško jos pusseserė Lietuvoje: Kimtienė — Lukošintė Elena, Mažeikiai, Naftininkų gt. 8, bt. 10. Lithuania. Namų telef. 51967.

— Nauji Darbininko skaitytojai: M. L. Juodeika, Washington, D.C. Užsakė kitiems: A. Petrutis, W. Hyanisport, MA — G. Petrutis, New York, N.Y., a.a. J. Jacktino prenumeratą tęsia toliau M. Iškelinienė, kuri velionį globojo, Paterson, N.J. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytoms. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

DĖMESIO!

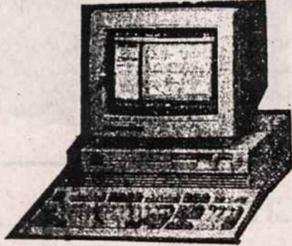
VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ISIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĖ

**TIMURS STORE
JOY – LUD**

ELECTRONICS
200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484



TELEVIZIJOS APARATAI
(Ivairaus dydžio ir įvairių firmų)



KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUSDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoje



ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI



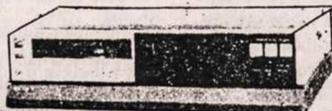
TELEFONŲ ATSAKYMŲ APARATAI



PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI



ĮVAIRŪS RADIO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM



VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(Ivairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRIAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

DĖMESIO!

HI TECH COMPUTERS



Our store, the first and only during emigration, sells high quality equipment for business and personal use. We have computers of 30 most famous firms. You will buy in our store only the best electronics; also you will receive professional advice.

We sell all computer components, accessories and programs separately too. We have a large choice of TVs, Fax, Camcorders, VSRs, shortwave radios, 2-cassette-recorders, phones, answering machines, kitchen supplies, etc., etc.

Special price for computers at 220 V and Pal Secam system electronics which you can use in Lithuania and Europe.

We speak English and Russian



41 W 35th Street, between 5 and 6 Ave., Manhattan,
N.Y. 212 465 - 0621

LITHUANIAN COOKERY

in English, 316 pages, price 10 dol.

Agromės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plačiu iliustravimu. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 12 dol. Persiuntimas ir Postage 1.50 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip



Dar galima gauti Lietuvos krikščionybės jubiliejaus medalį Darbininko administracijoje. Medalis yra pusantro colio dydžio, antikinės bronzos — kaina 10 dol., pasidabruotas — 40 dol. Persiuntimui pridėti 1 dol.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130



1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

GRUODIS
LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 \$1,599 iš Bostono ir Niujorko \$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei
Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus.
Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Platesnė informacija ir kelionių lankstinukams kreiptis:
BALTIC TOURS
Suite 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-8080

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN BY L. Dambūnas, A. Klimas, W. R. Schmalstieg. You'll enjoy owning this Grammar and 4 cassettes with an orchestral version of the Lithuanian and USA National Anthems. Grammar — \$18.00. Cassettes — \$30.00. Postage and handling \$1.50. Available at: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lithuanian Cookery, trečioji laida, ką tik išspausdinta pranciškonų spaustuvelyje Brooklyne. Pirmoji laida buvo išleista 1976 m., antroji — 1980, trečioji — 1989. Knygos kaina 12 dol. Persiuntimui pridedama 1.50 dol. Prisiuntimui pridedama 1.50 dol. Įrišta į plastikinius viršelius, susegta plastikine spirale, patogiu atskleisti ir panaudoti. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lithuanian Heritage — Jigsaw puzzle. Seniem ir jauniems žinomas žaidimas — iš spalvotų gabaliukų sudėstytas Lietuvos žemėlapis su didvyriais, jūra, miškais, ežerais, upėmis ir laukais. Pridėtas istorinis katalogas anglų kalboje. Tinkama dovana visiems. Dėžutė siunčiama visur tik už 14 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Švenčių proga nusipirkime lietuviškų knygų ir plokštelių. Jų galima gauti Darbininko administracijoje — 718 827 - 1351.

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukos siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

INTERNATIONAL INDUSTRIES



International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

**GREIČIAUSIAS IR PATIKIMIAUSIAS BŪDAS
NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS
LIETUVOJE**

Jūsų artimieji tikrai apsidžiaugs gavę kvietimą atvykti į užsienio valiutos parduotuvę Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje ir, jiems patogiu laiku, be palydovo, už Jūsų nurodytą sumą apsipirkti; ar atsiimti naują Volgą ar Žigulį.

Kreipkitės — atsiųsime kainoraščius bei platesnę informaciją apie šį išimtinį patarnavimą.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.**

Atsilyginu už 1989 metus.

Prašau pratęsti prenumeratą 1990 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujlem skaitytojam pirmuosius metus kalnuoja tik 15 dol. Visiem kitlem prenumerata — 20 dol. metam.

Služčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Skiriu stambesnę auką 1990 — sukaktuvinių 75 — metų proga

ĮDOMIOS KNYGOS

A. Baranausko, *Profesorius Rakūnas*, romanas, kietais viršeliais. 13 dol.

B. Daunoro, *Čekisto naguose*, kietais viršeliais. 10 dol.

K. Almeno, *Sauja skatikų*, detektyvinis premijuotas romanas. 10 dol.

Juozo Urbšio, *Atsiminimai*. Redagavo P. Narutis. 8 dol.

A. Rubšio, *Islamas — religija, kultūra, valstybė*. 5 dol.

Persiuntimui pridedama po 1 dol. už knygą. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS



Čia galite gauti:

- Lietuviškas VISA korteles
- Pinigines perlaidas
- Čekių sąskaitas
- Taupymo sąskaitas
- Įvairias paskolas
- Įvairius taupymo sertifikatus

—Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.—
KASOJE taip pat galite mainyti čekius, pervesti Social Security indėlius, atidaryti arba perkelti IRA fondus ir atlikti kitus bankinius reikalus.

Jūsų laukia lietuviškas patarnavimas, maloni nuotaika ir naudinga ateitis

Naujas K A S O S adresas: 86 - 21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 718 441 - 6401.

NEW BRITAIN, CONN.

Šv. Andriejaus parapijos choras yra seniausias lietuvių choras Amerikoje. Jis įkurtas 1895 metais. Penktadieniais turime repetitijas ir sekmadieniais per 11 val. mišias giedame bažnyčioje, giedame lietuviškai.

Choras rengiasi keliauti į dainų šventę, kuri bus 1990 m. Chicagoje. Mes mokomės kartu su Waterburio choru, kuris dar neturi savo vedėjo. Repetitijom jį atvažiuoja pas mus.

Lapkričio mėnesį visuomet mes rengiame specialią programą. Šiomet ji bus lapkričio 18 d., šeštadienį, bažnyčios salėje, 396 Church St. Pradžią 7 v.v. Pelnas skiriamas kaip tik choro kelionei į Chicago padengti. Įėjimo auka 8 dol. Šiomet dar suorganizuota kita programa anglų kalba. Choro vadovė Geraldine Ganzer-Sintautaitė sudarė merginų trio: Julia Ganzer, Irena Berdinger-Leiberytė ir Virginija Liudžiūtė padainuos kelias dainas, gi solistai Jonas Valengovich ir Virginija Liudžiūtė,

mišrus choras, dainuos lietuviškai ir angliškai.

Vėliau bus šokiai, grojant "Rhythm" orkestrui. Dar bus loterija. Parduosime maistą ir bus stalas, kur bus galima pirkti loterijos bilietus.

Tikrai bus gražus vakaras lapkričio 18. Tikime kad daug ateis iš mūsų miesto, iš Waterburio ir kitų vietovių ir taip parems mūsų pasirėmimą kelionei į dainų šventę.

Juozas Balčiūnas,
choro sekretorius

NEW YORKE

Dail. Romo Viesulo grafikos kūriny "Rh-ino" yra išstatytas Brooklyno muziejuje. Muziejus yra įsigijęs šį dail. R. Viesulo kūrinių ir laiko jį savo fonduose. Kūriny sukurta 1961 m., litografija, muziejus įsigytas 1962 m.

Guggenheimo muziejuje Manhattanė spalio 24 buvo diskusijos meno klausimais. Viena prelegentė, kalbėdama apie Sovietų

sąjungos meną, išskirtinai pabrėžė, kad pabaltiečių menas yra kur kas pažangesnis ir geresnis nei kitų sąjungos respublikų.

Dail. Juozo Bagdono kūryba aprašyta "Literatūra ir menas", Lietuvoje leidžiamame laikraštyje. Įdėta 5 iliustracijos. Paskirtas visas puslapis, straipsnį parašė Henrikas Puskūnigis.

KASOS kredito unijos metinis tarnautojų ir vadovybės suvažiavimas bei informacinis seminaras įvyks lapkričio 11 - 13 dienomis Marco Island, Fla. Norime pabrėžti, kad Kasos suvažiavimas neturi nieko bendro su Lito bendrovės ekonomine konferencija.

Ieško, kas padėtų pasirėngti vairavimo egzaminams už prie-

namą atlyginimą. Skambinti Valdui Anelauskui į Apreiškimo parapijos kleboniją. — 718 387 - 2111.

MIRĖ SEN. MARTIN J. KNORR

New Yorko lietuviams gerai pažįstamas N.Y. valstybės senatorius Martin J. Knorr mirė spalio 7 d., sulaukęs 83 metų amžiaus.

Senatorius eilę metų dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimuose ir kituose lietuvių renginiuose. Jis išgaudavo NY senato proklamaciją Lietuvos laisvės reikalui ir bendrai buvo geras žmogus, nuoširdus Lietuvių draugas.

Lietuvos vadavimo darbe nėra nei šventų dienų, nei atostogų!

AUŠROS VARTŲ LIETUVIŲ PARAPIJOS TRIGUBA ŠVENTĖ

New Yorko Aušros Vartų parapijoje spalio 15, sekmadienį, įvyko triguba šventė: metinė tituliarinė, naujo Aušros Vartų Marijos paveiklo pašventinimo ir naujo parapijos klebono kun. Eugenijaus Savicko sutikimas.

Iškilmės prasidėjo koncelebracinėmis mišioms, kurias aukojo vysk. Paulius Baltakis, OFM, buvęs klebonas kun. Vytautas Palubinskas, ilgametis parapijos bičiulis, kuris jau daugiau kaip 50 metų uoliai talkina parapijai, Fordhamo profesorius emeritas kun. dr. Nicholas Langenfeld, lietuvių Religinės Šalpos direktorius kun. Kazimieras Pugevičius, parapijos klebonas Eugenijus Savickas ir jo asistentas benediktų ordino kunigas Ignacijus.

Parapijos choras, vadovaujamas muzikės Aldonos Kepalaitės, iškilmingai sutiko vyskupą su griausmingu: *Ecce sacerdos magnus*. Solo giedojo ir prie choro prisidėjo solistė Angelė Kiaušaitė, kuri tarp kitko atliko gražią maldą, "Now There May be a Blessing", iš Douglas Moore operos *The Devil and Daniel Webster*. Choras sugiedojo *Tėve Mūsų* sukurtą muz. A. Kepalaitės. Per mišias, vysk. Baltakis pašventino didžiulį Aušros Vartų Marijos paveiklą, kurį parapijai paaukojo dr. Gražina Baliūnaitė ir Richard Austin, pagerbti Ona ir Adolfą Baliūnus jų vedybinio gyvenimo 50-ties metų proga. Paveiklą sukūrė Tadas ir Elena Sviderskiai. Altoriai buvo išpuošti gausiom rudeninėm gėlėm, kurias paaukojo ir sutvarkė Eglė Žilionytė ir Vytautas Dudėnai, dr. Regina Siniūtė ir Michael Ayre bei dail. Vida Krištolaitytė. Aukas prie altoriaus nešė ilgametis parapijos narys Petras Garbinčius ir Millie Kscenaitytė Pietz, šventės komiteto pirmininkė. Skaitymus atliko Eglė Dudėnienė. Vysk. Baltakis pamoksle kalbėjo apie Marijos didį vaidmenį Lietuvoje.

Po mišių, parapijos salėje, prie vaišių stalų susirinko apie 150 parapičių bei svečių. Programai vadovavo Eglė Dudėnienė, kuri pasveikino su-

sirinkusius ir palinkėjo kun. Eugenijui sėkmės. Choro narė Laima Dalangauskaitė-Michailovich, choro ir savo vardu, pasveikino kleboną ir apjuosė jį gražia choro dovanota juosta. Parapijos organizacijų vardu sveikino: Branduolio — Helen Matthews, Lietuvos vyčių 12 kuopos — pirmininkas Ed Burba Cook, kuris taip pat įteikė piniginę kuopos dovaną, Lietuvių Bendruomenės, Manhattan/Bronx apylinkės pirmininkas Juozas Kazlas, parapijos tarybos pirmininkė Barbara Kortonowitz. Taip pat žodį tarė buvęs klebonas kun. V. Palubinskas ir kun. K. Pugevičius. Parapijos matriarchė 85 metų Ona Lukoševičienė klebonui įteikė didžiulį medinį rožančių.

Raštu sveikino Lietuvos Generalinis konsulas Anicetas Simutis, kuris prie sveikinimo pridėjo dosnią auką. Arts Club teatro direktorė Linda Pakri linkėjo parapijai augti, stiprėti ir dar ilgai pasilikti teatro būstine.

Paskutinis kalbėjo klebonas kun. Savickas dėkodamas už tokį šiltą jo priėmimą. Jį labai maloniai nustebeino dail. Vidos Krištolaitytės sukurti sveikinimų plakatai ir salės dekoracijos bei sutvarkymas, prie kurio visą savaitę trūsė: Eglė ir Vytas Dudėnai, dr. Regina ir Michael Ayre, Millie Pietz, Juozas Kscenaitis, Laima Michailovich bei kiti.

Klebonas nuoširdžiai padėkojo dr. Gražinai ir Richard Austin už tokią dosnią dovaną — gražų Aušros Vartų Marijos paveiklą, kuris greit bus pakabintas virš didžiojo altoriaus. Mes, Aušros Vartų paveiklą, iš Sviderskių studijos atvežėme ant ugniagesių sunkvežimio ir keli ugniagesiai jį iškilmingai įnešė į bažnyčią — baigė klebonas. (Mat, kun. Eugenijus yra New Yorko ugniagesių kapelionas).

Vakaras baigėsi chorui vadovaujant sudainuojant dainų pynę. Šventę savo atsilankymu dar pagerbė klebonijos katinas Maksas.

Baigiant tenka prisiminti Eg-



Kun. Eugenijaus Savicko pagerbime, kuris buvo spalio 15 Aušros Vartų parapijos salėje, iš k. kun. N. Langenfeld, Laima Dalangauskaitė-Michailovich, Helen Matthews, kun. E. Savickas, Patricija A. Cholewka, kun. V. Palubinskas, kun. K. Pugevičius. Nuotr. Michael Cholewka



Bostoniškė aukstose pareigose

Skirmantė Makaitytė-Kondratienė, gyvenusi Bostone, paskirta ir prisaikdinta butų aprūpinimo ir miestų vystymosi sekretoriaus Jack Kemp pavaduotojos pareigomis Vadovaudama gyvenamosios aplinkos planavimui ir vystymuisi, ji valdys trečdalį iš 13-kos milijardų dolerių metinio tos ministerijos biudžeto.

Skirmantė Makaitytė-Kondratienė yra gimusi 1944 m. Lietuvoje. Jos laimėtoji vieta federalinėje administracijoje yra pati aukščiausia vieta, kokią ligi šiol yra pasiekęs lietuvis. Jos motina Gražina Makaitienė tebegyvena Norwoode, o sesuo adv. Nijolė Šleženė — Walpole.

Prisaikdinus Skirmantę Makaitytę-Kondratienę naujomis pareigoms, kalbėjo sekretorius Jack Kemp. Jis pažymėjo, kad prisaikdintoji yra lietuvė. Ta proga jis užsiminė ir Pabaltijo kraštų likimą.

Dr. Saulius Sužiedėlis

Amerikos Balso lietuvių skyrius priėmė nuolatinį tarnautoją dr. Saulių Sužiedėlį, anksčiau gyvenusį Brocktone, o paskutiniu metu persikėlusį į Washingtoną, kur jis bendradarbiavo Amerikos Balso lietuvių skyriuje atlikdamas atskirus uždavinius, dažniausiai istorinėmis temomis. Jo motina Antanina Sužiedėlienė ir du broliai (Vytautas ir Eligijus) su šeimomis tebegyvena Brocktone.

Dėl naujo pastovaus darbo užtruks dr. Sauliaus Sužiedėlio ruošiami sovietų ir vokiečių okupacijos Lietuvoje darbai, dėl kurių jis yra susitaręs su Lietuvių Bendruomenės šio krašto valdyba. Dabar gautas jo naujas finansinio susitarimo pasiūlymas. Pagal jį ruošiamas veikalas turėtų būti padalintas į dvi knygas. Pirmoji turėtų būti paruošta maždaug už metų.

Aktorius iš Lietuvos

Santara-Šviesa spalio 14 So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos patalpose suruošė Kauno dramos teatro aktorius Valentino lės Dudėnienės žodžius programos pabaigoje: "Linkiu, kad šį parapiją ir toliau liktų lietuviškos veiklos ir kultūros centru Manhattanė ir kad ji reikšmingai prisidėtų prie Lietuvos tautinio atgimimo darbų.

Dalia Bulvičiūtė

Masalskio spektaklį. Autorius atliko Nikolajaus Gogolio *Pamišėlio užrašus*, atskleiddamas savo vaidybinį talentą. Apie pusantros valandos trukusį spektaklį publika sekė dideliu atsidėjimu ir susidomėjimu.

Sėkmingas "šurum-burum"

So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos tradicinis renginys "šurum-burum" vyko spalio 15. Jis buvo sėkmingas, nes susilaukė daug publikos. Renginyje dalyvavo ankstesnių ateivių rėly atstovai, daug čiagimių ir nemažai naujųjų ateivių. Šokta, linksmin-tasi taip, kaip seniau. Tai buvo lyg pavyzdys, kaip visuose lietuvių renginiuose reiktų vienin-gai dalyvauti. Geras maistas, įvairūs gėrimai ir muzika sudarė reikalingas sąlygas šauniai nuotai. Renginyje pravestos loterijos gerokai papildys draugijos tuštoką kasą. Nuo to laiko, kai draugijos namo pirmame aukšte uždarytas vestas baras, draugija turi finansinių sunkumų. Naujoji valdyba deda visas galimas pastangas juos įveikti. Draugijos pirmininku šiais metais yra Algis Skabeikis.

Paryškinta "Varpo" sukaktis

Šie metai mūsų išeivijoje paskelbti *Varpo* metais, nes šiomet sukanka 100 metų nuo *Varpo* pasirodymo ir 130 metų nuo jo steigėjo ir redaktoriaus dr. Vinco Kudirkos gimimo. Toji sukaktis platokai įvairiais būdais paminėta Lietuvoje, bet Bostone ir jo apylinkėse ligi šiol tik *Laisvės Varpas* kreipė į ją dėmesį, ryškindamas atskirus jos aspektus.

Spalio 22 laidoje *Varpo* galdynė palyginta su šių dienų Lietuvos nauju proveržiu į laisvę. Ypač pabrėžtas dr. Vinco Kudirkos rašinių aktualumas tada ir dabar. Pavyzdžiui *Viršūninkai* ir *Lietuvos tilto prisiminimai* parašyti lyg šių dienų padėčiai nušviesti. Pabaigai pateikti dr. Vinco Kudirkos posmai "Ne tas yra didis". *Varpo* sukaktis skirta programos dalis užskleista Juozo Žilevičiaus pagal Maironio žodžius sukurta "Laisvės daina".

Vyskupai sukakties minėjime

Ateinančių metų gegužės 6 d. rengiamame kun. Alberto Abračinsko kunigystės 50-ties metų minėjime Brocktone dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, OFM ir Bostono vyskupas Daniel Hardt. Padėkos mišias kun. Albertas Abračinskas aukos Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje, o vėliau banketas vyks Christos restorane.

A. A. AKVILNA MUSTEIKIENĖ

Akvilina Musteikienė-Luomanaitė mirė spalio 22, sekmadienį, Buffalo, N. Y. buvo gimusi Pasvalio apylinkėje, baigė Pasvalio gimnaziją ir agronomiją studijavo Žemės Ūkio akademijoje. Dar Lietuvoje ištėkėjo už mokytojo Antano Musteikio.

Karo metais pasitraukė į Vokietiją, gyveno Heidelberge,

Schwabish Gmuendėje. Atvyko į Ameriką, apsigyveno Brooklyne. Čia Antanas Musteikis padarė doktoratą, maždaug prieš 1960 metus išsikėlė į Buffalo, kur dr. Antanas Musteikis profesoriavo katalikiškoje Devell kolegijoje. Dėstė sociologiją.

Liko velionės vyras dr. Antanas Musteikis, dukra Danutė su šeima, sūnus Rimas ir vyro brolis kun. Leonardas Musteikis.

Š. m. lapkričio 14 d. šueina šešeri metal nuo

A. A. ONOS ZAJANKAUSKAITĖS - ZINKE

mirties. Draugus ir pažįstamus prašome prisiminti ją savo maldose

Marijona, Ričardas, Pranciškus Zinke

A. A. AKVILINAI MUSTEIKIENEI

mirus, jos vyrą prof. Antaną Musteikį, dukrą Danutę, sūnų Rimantą ir svainį kunigą Leonardą Musteikį gliaul užjaučiame.

Genutė ir Vitas Beleckai
Julija ir Boleslovas Čepukai
Viktoria Dėdinienė
Marytė ir Vincas Derenčiai
Aldona ir Mykolas Lukai
Marytė Kardauskaitė
Anelė ir Klemensas Zukauskai

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM bangų 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telef. 508 586-7209.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atlikti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slantą gavęs, bankas tuoj pat traukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai nepo aukščiausiu procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
9:30 AM to 3:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. - 9:30 AM to 3:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS



Redakcija. (718) 827-1352
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė. (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, šį savaitgalį išvyksta į Baltimorę, kur dalyvaus VLIKO seime ir po to — Amerikos vyskupų metiniame suvažiavime. Grįžta lapkričio 11.

Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko vyr. redaktorius, spalio 30 atšventė savo kunigystės 40 metų sukaktį. Atšventė kukliai prie redakcijos darbo stalo. Vakare jo garbei buvo surengti pietūs vienuolyne. Sukakties proga pasikalbėjimą su juo išspausdino Draugo dienraštis. Pasikalbėjimą padarė Petras Palys. Redakcija ir administracija nuoširdžiai sveikina sukaktuvininką ir linki daug sveikatos ir Dievo palaimos visuose darbuose.

Korp! Neo Lithuania lapkričio 11 mini 67 metų sukaktį nuo savo įsisteigimo. Ta proga 11 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje bus mišios už mirusius, išstremtus ir žuvusius korporacijos narius. Po mišių vaišės Mažojoje K. Židinio salėje. Bus ypatingu būdu atžymėti vyresnieji filisteriai: Antanas Diržys, Alfonsas Koncė, Magdalena Ulėnienė - Valaitytė. Visu renginiu rūpinasi New Yorko neolituanių pirmininkas dr. Jonas Lenkaitis.

Vasario mėnesio paroda bus ir šiame. Šį kartą ją rengia Algimantas Kežys iš Chicago. Jis parengia kilnojama parodą ir ją vežioja po didžiuosius Amerikos miestus. Paroda labai plačios apimties, įvairi. Jau yra išleistas ir katalogas Lithuanian Art '89.

Kun. Vytautas Piktarna praėitį savaitę penktadienį, spalio 27, išvyko į Singer Island, Fla., kur jis praleidžia žiemą, aptarnaudamas vietas lietuviams. Ten jis daugiabutyje name turi savo butą. Drauge su juo išvyko ir Kęstutis Miklas, kuris taip pat tokia daugiabutyje name turi savo butą ir kur jau yra nuvažiavęs jo žmona Ona. Abu į New Yorką grįžta lapkričio 12.

Darbininkas ateinančiais metais mini 75 metų sukaktį. Ta proga priimami sveikinimai, kurie bus spausdinami Darbininke. Taip pat priimamos ir aukos šios sukakties proga. Rudeniop bus surengtas didesnio pobūdžio renginys su atitinkama programa. Renginiui ir visam minėjimui praversti numatoma sudaryti plačios apimties komitetas.

Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija kasmet rengia didesnę renginį ir skiria jį kokiam nors kultūriniam įvykiui prisiminti ar kokiam rašytojui. Šiame savo tokią renginį skiria rašytojui Pauliui Jurkui. Jis pats kalbės apie savo kūrybą, kaip rašo, kas jį skatina rašyti, apžvelgs ir savo kūrybą, paskaitys ir jos ištraukų. Taip pat jo kūrybos pavyzdžių paskaitys dailiojo žodžio menininkė Irena Veblaitienė. Muzikas Vytautas Strolia papasakos, kaip jo tėvas, kompozitorius Juozas Strolia sukūrė giesmę P. Jurkaus eilėraščiui "Kaip grįžtančius namo paukščius", pade-monstruos ir giesmės garsinį įrašą. Po programos bus šalta bufeto stiliaus vakarienė su pušiu ir kava. Rengėjos kviečia tą popietę paskirti literatūrai ir sutikti rašytoją Paulių Jurkų. Popietė bus lapkričio 12, sekmadienį, 3 v. Kultūros židinio mažojoje salėje.

Santraukos laisvės kovotojų kalbų, kalinių Viktoro Petkaus ir Antano Terlecko, bus transliuojamos per Lietuvos Atsiminimų radiją lapkričio 6 ir 13 dienomis, 8 v. v. FM 89,5 banga. Kalbos buvo pasakytos XI Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime ir kongrese Los Angeles mieste. Kalbas į garsajuostę užrašė Lietuvos Atsiminimų radijo programos direktorius prof. dr. Jokūbas Stukas.

Liet. Rašytojų Draugijos premija už 1988 metų grožinę literatūrą bus paskirta lapkričio 5, sekmadienį. Vertinimo komisiją sudaro: Kotryna Grigaitytė, Nelė Mazalaitė, Leonardas Andriekus, Leonas Lėtas, Vytautas Volertas. Posėdis įvyks K. Židinyje.

ATSIDARO SKAITYKLA

Lietuvių Informacijos Centras pasiekia nemažai lietuviškos spaudos iš viso pasaulio. Jos tarpe yra nemažai vėliausios spaudos iš Lietuvos. Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa kviečia besidominčius tokia spauda jos pasiskaityti naujoje Palaimintojo Jurgio Matulaičio skaitykloje, kuri yra Religinės Šalpos-Informacijos Centro pastato antrame aukšte Kultūros Židinio kieme, 351 Highland Blvd., Brooklyne. Skaitykla veiks trečiadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto.

L.S.T. KORP! NEO LITHUANIA įkurimo 67-tųjų metų sukakties

MINĖJIMAS

Ivyks lapkričio 11, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Pamaldos už žuvusius, kankintus, Sibiro tremtyje kentėjusius ir žuvusius kolegas bus pranciškonų vienuolyno koplyčioje 11 val.

Po pamaldų — priešpiečiai mažojoje K. Židinio salėje.

Tuo metu atitinkamai bus pagerbti vyresnieji kolegos filisteriai: Antanas Diržys, Alfonsas Koncė, Magdalena Ulėnienė-Valaitytė.

Lietuviškų organizacijų vadovai, visi Korp! Neo Lithuania draugai kviečiami atsilankyti pobūvyje ir pasidalyti mintimis brėkštančios Lietuvos nepriklausomybės reikalais.

Korp! Neo Lithuania vienetų valdybos ir filisterių sąjungos vardu

DR J. P. LENKAITIS,
PIRMININKAS

Kultūros Židinio administracija gavo 2500 dol. Vytauto ir Marijos Slavinskių atminimui. Kultūros Židinio administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Dail. Aleksandro Kašubienės darbų paroda rengiama Philadelphiaje, kai bus dedikuojama Esther M. Klein meno galerija, 3600 Market Street. Paroda pavadinta "Shaping the Future", atidaroma lapkričio 15 ir tęsis iki sausio 26 d. Priėmimas lapkričio 15 d. nuo 4 v. iki 7 v. v. Galerija yra miesto universiteto mokslo centre.

Baltia Airlines — tokiu vardu organizuojama nauja oro linija. Vadovas Igor Dimitrowski. Telefonas 718 275-5205. Linija pradės veikti nuo ateinančių metų vasaros. Per savaitę du kartus skris iš New Yorko į Rygą, vieną kartą į Vilnių ir vieną kartą į Taliną. Vadovas jau dabar telkia reikiamą personalą. Linijos ženklas — emblema bus gaidys.

Lietuvių fondo koncertas, rengtas spalio 28 Kultūros Židinyje, praėjo pakiliai. Solistė Birutė Vizgirdienė negalėjo atvykti, nes susižeidė koją. Programą atliko smuikininkė Linda Velevkytė ir pianu palydėjo Arvydas Vasaitis. Iš Chicago atsilankė Lietuvių Fondo valdybos pirmininkė Marija Remienė, pabaigoje tarė žodį ir atvežė dovanų: "Aidų" žurnalui 1000 dol., "Darbininko" laikraščiui — 1000 dol. Platesnis koncerto aprašymas bus kitam Darbininko numeryje.

Norintiems padėti savo giminiams pinigais. Duodame aukštą keitimo santykį. Pinigai pervedami 10 dienų bėgyje. Priimami užsakymai iš viso pasaulio miestų. Tel: 312 737 - 4123.

Ieško namų apyvokos darbo. Skambinti vakarais po 6 v. 718 592 - 9519.

Parduodamas namas Forest Parkway Woodhavene. Skambinti 718 296-2237.

Darbininko administracijoje galima gauti Šv. Rašto Naująjį testamentą. Su persiuntimu 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodami ypatingai gražūs tautiniai drabužiai iš Lietuvos. Vidutinio dydžio. Parduodamas ir vyriškas kostiumas. Žemos kainos. Kreiptis į Darbininko administraciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Skambinti dienos metu 718 827 - 1351.

Jūsų pinigai į Lietuvą siunčiame per banką į "dolerines" parduotuves: tinka Jūsų giminių apsipirkimui, automobiliams ir palikimams tvarkyti. Muito nėra. Romas Pukštys, Transpak, Telef. 312 436-7772, namų telef. 312 430 - 4145.

Video, stereo, siuvamas mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS ir kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietai, siunčiame kargo ir iš kitų miestų. Romas Pukštys, Transpak, 2638 West 69th St., Chicago, IL 60629. Darbo valandos: 10-6 v. v. kasdien, šešt. 10-2 v. Arba susitarus, tel. 312 436 - 7772, namuose 312 430 - 4145.

ATTENTION - GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 1-602-838-8885. Ext. GH 6057.

ATTENTION - HIRING! Government jobs — your area. \$17,840 — \$69,485. Call 1-602-838 - 8885. Ext. R 6057.

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS! \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838 - 8885, Ext. Bk. 6057.

GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys, Surplus. Buyers Guide (1) 805-687-600. Ext S-4505.

Livijos Lipaitės keramikos darbų paroda įvyko spalio 28 ir 29 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Paroda buvo didelė, labai gražiai sutvarkyta. Parodą iš Los Angeles atsivežė automobiliu. Iš čia išvyko į Chicago, kur taip pat savaitgalį rengiama jos keramikos darbų paroda. Plačiau kitame Darbininko numeryje. New Yorke parodą rengė LM Klubų Federacijos New Yorko klubas.

Kas turėtų rašomąją mašinėlę su lietuviškais rašmenimis ir kas galėtų ją priimanomomis sąlygomis perleisti Darbininko redakcijai, prašom skambinti redakcijos telefonu.

LIETUVA VAIZDUOSE

Dideli įvykiai darosi ok. Lietuvoje. Mes visi su žingeidumu tuos įvykius sekame, domimės jais ir spėliojame, kas bus rytoj, kokia Lietuva bus už metų, už kitų. Laisvės Žiburio vadovybė sumanė, kad gal verta pažvelgti į tuos įvykius, kaip jie užregistruoti profesionalų fotografų — filmuotojų.

Gerimantas Penikas, grįžęs iš ok. Lietuvos, atsivežė apie 14 valandų filmų iš visų įspūdingesnių paskutinių metų įvykių Lietuvoje. Jis užsiėmė didelį darbą pristatyti mūsų visuomenei gal apie 10 tų reikšmingesnių įvykių, sutraukus juos į 2 valandas, paruošti komentarus, užrašus. Jam talkina Daiva Kezienė. Manau, toks ok. Lietuvos įvykių pristatymas bus vaizdas, įdomus ir jį mačiusiems paliks neišdildomus įspūdžius. G. Penikas pavadino šių filmų seriją "Gedulo ir vilties Lietuva". Pirmoj daly matysim skausmo surakintą Lietuvą, antrą — vilties ir net džiaugsmo.

Filmų bus rodomi šį šeštadienį, lapkričio 4 d. Kultūros Židinyje. Kviečiame visus atsilankyti.

Romas Ke /s

Laisvės Žiburio rai. jo vedėjas

Irklininkų grupė, viso 27 žmonės, spalio 25 atvyko į New Yorką ir čia sustojo vienai dienai. Juos globojo Liet. Atletų Klubų pirmininkas Pranas Gvildys. Nakvynę parūpino kredito unija Kasa. Grupę sudaro vyrai ir merginos. Iš New Yorko grupė išvyko į Cincinnati, Ohio, o iš ten vyksta į Seattle, Washington, kur bus irklinių varžybos su Washingtono universitetu.

Prekybininkų grupė iš okup. Lietuvos, viso 33, spalio 30 atvyko į New Yorką. Juos pakvietė Lito bendrovės prezidentas Vytautas Vebeliūnas. New Yorke svečiuojasi savaitę, paskui skrenda į Marko salą, Fla., ir ten dalyvaus ekonominėje konferencijoje. Atvykę yra prekybininkai, įmonių vadovai.

Paulius Jurkus, Darbininko redaktorius, ieško savo premijuoto romano "Smilgaičių akvarelė". Kas galėtų šį romaną autoriui perleisti priimanomomis sąlygomis, prašom rašyti Darbininko redakcijai arba skambinti redakcijos telefonu. Autorius turi tik vieną egzempliorių ir norėtų suorganizuoti bent vieną atsarginį.

Rašytojas Romualdas Lancauskas su žmona Regina turėjo galimybės dar pasilikti Amerikoje. Po literatūros vakaro Kultūros židinyje savaitę praleido Washingtone, susipažindamas su meno galerijomis, istoriniais pastatais, kitą savaitę praleido New Yorke, kur lankė muziejus ir apžiūrėjo miestą. Spalio 30 jis ir žmona traukiniu išvyko į Montrealį, iš kur lėktuvu skris į Lietuvą.

LITERATŪRINĖ POPIETĖ

rengiama lapkričio 12, sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje

PAULIUS JURKUS

— jo kūryba ir asmuo

Apie savo kūrybą kalbės pats autorius, jo kūrinių paskaitys dailiojo žodžio menininkė IRENA VEBLAITIENĖ.

Muzikas VYTAUTAS STROLIA papasakos, kaip jo tėvas, kompozitorius Juozas Strolia, sukūrė giesmę P. Jurkaus žodžiams "Kaip grįžtančius namo paukščius".

Po programos vaišės — šalta bufetinio stiliaus vakarienė su pušio atgaiva.

Jėlimas — 8 dol. auka.

Popietę rengia ir visus atsilankyti kviečia

LIET. KAT. MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIJA



LAISVĖS ŽIBURYS

RENGIA NEPAPRASTĄ

FILMŲ VAKARĄ

LAPKRIČIO 4, ŠEŠTADIENĮ, KULTŪROS ŽIDINYJE, 361 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y. PRADŽIA 7 V.V.

TAI BUS JAU 47-TASIS LAISVĖS ŽIBURIO RENGINYS. FILMUOSE — PASKUTINIO METO REIKŠMINGI LIETUVOS ĮVYKIAI. JŲ TARPE:

- Lietuvoje Europos krepšinio čempionato 50 metų jubiliejus;
- Tremtinių palakų iš Sibiro grįžimas;
- Partizanų kaulų atkasimas;
- Vysk. A. Bačkio vizitas Vilniuje;
- Rankų grandinės (Pabaltijo kello) demonstracija;
- Trijų jachtų sutikimas Klalpedoje;
- Futbolo rungtynės Lietuva prieš Švediją ir ktli.

Po filmų — pobūvis. Velks turtlinga loterija, valgių ir gėrimų bufetal visose Kultūros Židinio salėse.

Malstą gamina EUGENIJA KEZIENĖ, šokiams groja BROLIŲ KEZIŲ orkestras, vadovaujamas VYTAUTO DAUGIRDO.

Ballui stalus galima iš anksto užsakyti pas Stasį Karmazina 441-1252.

Visos vietos numeruotos. Bilietų kaina — 10 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol. Jaunimo bilietal gaunami tik prie Jėlimo. Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu. Čekj atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklų voką slųsti Lithuanian Radio Club vardu, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILJETŲ PLATINTOJAI

NEW JERSEY (Area code 201)
P. Macijauskas 998 - 6797
A. Stankaitienė 942 - 2344
D. Didžbalienė 925-4761
iš New Jersey organizuojamas autobusas

ŠIAURĖS NEW YORKAS

R. Bitėnas 914 961-7041

BROOKLYN, QUEENS (area code 718)
N. P. Baltrušionis 297 - 0991

VISUS ATILANKYTI KVIETIA

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 V. RYTO LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

A. Diržys 296 - 7385
Z. Jūrienė 441 - 7831
E. Kezienė 296 - 0798
R. Kežys 769-3300, 229 - 9134
M. Šalinskienė 296 - 2244
Kasos įstaiga 441-6799

MASPETH
J. Adomėnas 718 497 - 5212